БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 231 (18.708). • Пайшанба, 1983 йил 6 октябрь • Баҳоси 3 тийин.

АЗИЗ ДЎСТЛАР!

БИЗ ҲАММАМИЗ ҚАЛБ АМРИ БИЛАН ПАХТАКОРМИЗ. БАС, ШУНДАЙ ЭКАН, ҲАР БИРИМИЗ ТЕРИМЧИЛАР САФИГА УТАЙЛИК. БУРЧ ВА ВИЖДОН ҲЕЧ КИМНИ АСОСИЙ ИШИМИЗДАН — МЎЛ ҲОСИЛНИ СЎНГГИ МИСҚОЛИГАЧА ТЕРИБ ОЛИШДАН ЧЕТДА ҚОЛИШГА ЙЎЛ ҚЎЙМАЙДИ. ИНСОН МЕҲНАТДА, ФАҚАТ МЕҲНАТДА УЛУҒЛАНАДИ, ДЕБ ХАЛҚИМИЗ БЕЖИЗ АЙТМАГАН.

(Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг Мурожаатидан).

ПАХТАНИ ТЕЗ ВА СИФАТЛИ ЙИҒИБ ОЛАЙЛИК!

РЕСПУБЛИКАМИЗ МЕҲНАТКАШЛАРИ ЎЗБЕКИСТОН ПАРТИЯ ВА ҲУКУМАТИНИНГ МУРОЖААТИНИ КАТТА КЎТАРИНКИЛИК БИЛАН КУТИБ ОЛДИЛАР. ҲАММА ЖОЙДА ЙИҒИМ-ТЕРИМГА САФАРБАРЛИК ҲАРАКАТИ АВЖ ОЛИБ КЕТДИ

МЕҲНАТ ИНСОННИ УЛУҒЛАЙДИ

Қадрли ҳамюртларимиз!

Биз, кўп йил умр кечирган, курашлар ва меҳнатда тобланган шонли Ленин партиясининг ўғил ва қизлари, партия ветеранлари сизларнинг ҳар бирингизга мурожаат қилмоқдамиз.

Бизнинг қўлга қалам олишимизга муҳим сабаб бор. Бу — партия ветеранлари тўплаган тажрибага, мазкур бебаҳо бойликка берилган юксак баҳодир. Юрий Владимирович Андропов КПСС Марказий Комитетида ветеранлар билан бўлиб ўтган учрашувда шу ҳақда гапирди. Шароф Рашидович Рашидов Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида бизлар билан учрашувда буни яна бир карра таъкидлади.

Биз революцион курашларда, фашизм билан олиб борилган аёвсиз жангларда, шонли беш йилликлардаги меҳнат шижоатида дунёга келган мана шу тажриба нақадар муҳимлигини бутун қирралари билан яхши тушунамиз. Бу тажриба бизнинг авлодимизга ҳурмат-эҳтиром белгиси сифатидагина эмас, ҳозирги ёшлар қилаётган ишларда таъсирчан, самарали омил сифатида, жанговар курашлар ва кундалик меҳнат қаҳрамонликлари даврида она-Ватанга чексиз садоқат билан хизмат қилишда ибрат сифатида ҳам муҳимдир.

Бизнинг юртдошларимизга қаратилган бу сўзларимиз республиканинг ҳар бир кишиси Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика ҳукуматининг илҳомбахш даъвати билан яшаётган кунларда, ўн биринчи беш йилликнинг ўзак йили «оқ олтин»и учун курашда куч-ғайратни аямасликда, айниқса, тушунарли ва таъсирчан бўлади, деган ишончдамиз.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг республиканинг барча меҳнаткашларига Мурожаатида республика пахта далаларидаги аҳвол тўғрисида, қуёшли ўлкамизда яшовчи ҳар бир кишининг бу йилги «оқ олтин» хирмони учун масъулияти ҳақида ленинчасига, очиқ-ойдин фикр юритилган. Биз Мурожаатни ўқиб чиқар эканмиз, ҳаёт янги-янги мураккаб вазифаларни ўртага қўяётганини кўриб турибмиз. Юрий Владимирович Андроповнинг КПСС Марказий Комитетида бўлиб ўтган партия ветеранлари билан учрашувда айтган: «Партия ветеранлари, меҳнат ветеранлари корпуси яхши формада, иш формасида», — деган сўзларининг чуқур маъносини бутун қалбимиз билан ҳис қилиб турибмиз.

Жуда чиройли, ҳаётий сўзлар булар. Биз, ветеранлар бу сўзларнинг нечоғли ҳаққонийлигини ҳар куни тасдиқлаб турибмиз. Ўзбекистондаги «Оқ олтин» мавсуми-83» ҳам бундан мустасно эмас. Бизнинг ҳар биримиз пахта йиғим-теримида далалар меҳнаткашларига сўз билан, маслаҳат билан, юксак хирмон учун курашда шахсий иштирокимиз билан муносиб ҳисса қўшишга қатъий қарор қилганмиз. Чунки, пахта миллий ифтихоримиз, Озиқ-овқат программасини бажаришга, айни пайтда мамлакатимиз мудофаа қобилиятини мустаҳкамлашга қўшиладиган муҳим ҳиссадир. Юрий Владимирович Андроповнинг Баёнотида аниқ-равшан қилиб, партиямиз, давлатимизнинг куч-ғайрати жаҳондаги уруш хавфини бартараф этишга қаратилган, деб айтилди. Биз бу куч-ғайратни кундалик фидокорона меҳнатимиз билан мустаҳкамлашимиз мумкин.

Олтинкўл районидаги Свердлов номли колхозда истиқомат қилувчи Султонбуви Долимова амалий иш билан жавоб бериб, сентябрнинг дастлабки икки ўн кунлигида бир ярим тонна пахта терди. Албатта, бу денгиздан томчи. Республиканинг юксалажак 6 миллион тонналик «оқ олтин» хирмонига қўшилган томчидир. Аммо унинг аҳамияти ниҳоятда қимматли. Меҳнат ветерани С. Долимованинг ҳадемай 90 ёшга киришини бир тасаввур қилиб кўринг-а! Бу аёл ўзининг 40 набираси ва 25 эвараси учунгина эмас, балки ўз колхози, райони, республикаси ёшлари учун намуна бўляпти.

Ветеранлар тўплаган ҳаётий тажрибанинг асосий қиммати бугунги кунда ёшлар куч-ғайратини коммунистик қурилишдаги конкрет вазифаларни ҳал қилишга йўналтириш билан белгиланади. Биз, ветеранлар ёшларнинг меҳнатда, халқимизнинг шонли анъаналари руҳида тарбияланиши учун масъул эканлигимизни унутмаймиз.

Биз республикамизда ёш ватанпарварларнинг муносиб ўринбосарлари яшаётганлигини зўр ифтихор ва оталарча мамнуният билан таъкидлаймиз. Республикадаги пахта далаларида жўш ураётган меҳнат кўтаринкилиги уни бутун куч билан тасдиқлаб турибди. Минглаб мисоллардан бирини келтирайлик. Қоракўл районидаги «Москва» колхозида опа-сингил Шарофат, Ражабой ва Ҳусния Оллабергановалар яшашади. Уларнинг оилавий звеноси ҳар куни хирмонга 600—650 килограммдан пахта уймоқда. «Зангори кема»лар штурвалини эса навқирон капитанлар, ёш коммунистлар, комсомол ёшидаги кишилар бошқаришмоқда. Уларнинг ҳар бири машиналар бункеридан 10—15 тоннадан «оқ олтин» тўкишмоқда.

Бизнинг қалбимиз диёримиз гўзаллигидан ва унда яшовчи ажойиб кишилар, ўсиб келаётган ёш авлоддан шод-хуррамликка тўлмоқда. Оммавий қаҳрамонлик ёшларимизнинг кундалик ҳаётини тўлдирмоқда. Биз бунинг учун улардан миннатдормиз. Чунки, улар коммунизм бунёдкорларининг юксак идеалларига содиқликлари, бизнинг Октябрь кунларида дунёга келган яратувчилик режаларимиз учун масъулиятни чуқур ҳис қилганликлари учун шундай иззат-икромга муносибдирлар.

«Бошқа ёшларга мансуб кишилар каби ёшлар ҳам ҳар хил бўлади, — деб таъкидлади Юрий Владимирович Андропов КПСС Марказий Комитетида партия ветеранлари билан бўлиб ўтган учрашувда. — Ҳозирги йигит ва қизларнинг жуда кўпчилиги — коммунистик қурилишнинг актив қатнашчиларидир, оталар бошлаган ишнинг муносиб ворислари ва давомчиларидир».

Ҳар бир колхозчи ва ишчи, ўқитувчи ва артист, ёзувчи ва инженер, пенсионер ва уй бекасининг республикамиз пахта далаларида тўла қувват билан ишлаши керак бўлган пайтда бу сўзлар яна алоҳида аҳамият касб этади. Бугун биз ҳаммамиз пахтакормиз. Ана шу виждон бурчи олдида барча авлод кишиларининг маънавий поклиги ва коммунистик эътиқоди синовдан ўтади.

Мана шу масъулиятли имтиҳонда ёшларнинг бир қисми ўз имкониятини, куч-ғайратини, қобилиятини, ўтюраклигини ҳали кўрсатганича йўқ. Айрим йигит ва қизларда ишчи касбига нисбатан ҳурмат билан қараш ғурури намоён бўлгани йўқ. Баъзи ёшлар пахта терар экан, ҳали пишиб етилмаган чаноқларни этакка солмоқда. Баъзи ёш механизаторлар эса машинасини кўнгилдагидек созламаслиги туфайли «оқ олтин» чаноқларини ер билан битта қилиб пайхонлаб кетяпти. Шундай экан, бу ҳосилдан қандай қилиб «олтин» олиш мумкин?! Йиғим-терим қизиб турган пайтда агрегатларнинг бекор туриб қолиши, машиналарнинг синишига баъзи ёш механизаторлар, ремонтчи бригадалар ва звенолар аъзолари айбдор эмасми?!

Бундай иш учун уялиш керак. Айни пайтда ёшларни инсофсизликдан, дангасаликдан халос қила олмаётган кекса авлод кишилари ҳам уялишлари керак. Улар юксак унумли ва сифатли ишлаш, ўз тажрибаларини ёшларга ўргатиш учун барча имкониятларни яратишда шахсий намуна кўрсатсинлар.

Биз бугун партия ва меҳнат ветеранларини ёшларни тарбиялашда янада кўпроқ куч-ғайрат сарфлашга даъват этамиз! Ўз тажрибамизни, билимларимизни, қалбларимиз алангасини коммунизм бинокорларининг ёш авлодига сингдирайлик. Ахир, бизнинг кучимиз авлодлар бирлигида, уларнинг ворислигида эмасми!

Ёшлар ҳам оқсоқоллар уларга ўргатаётган тажрибани сингдириш, такомиллаштириш учун шахсий масъулиятни чуқур ҳис қилмоқлари лозим. Шунинг учун ёшларга айтадиган сўзимиз бундай: ветеранлар тажрибасини кўз қорачиғидай асранг, катта авлод кишиларининг йўл-йўриқларига амал қилинг! Қўл қовуштириб турмай, меҳнат қилинг, оталар ишига содиқ бўлинг!

Ифодали қилиб айтганда, инсон меҳнатда туғилади. Ҳа, меҳнат кишини моддий жиҳатдангина бойитмайди. Ундаги маънавий фазилатларнинг қулф уришини ҳам рағбатлантиради. Меҳнат киши характерини тоблайди. Уни принципиал ва дадил ҳаракат қиладиган, жасур ва интизомли кишига айлантиради. Дилкашлик ва дўстлик, камтарлик ва атрофдагиларга ҳурмат билан муносабатда бўлиш, тежамкор ва жамоат мулкига эҳтиёткорлик билан ёндашиш, текинхўрлар, ишёқмаслар, бюрократлар ва расмиятчиларга нисбатан муросасиз бўлиш руҳида тарбиялайди.

Ёшлар ўзларида умумишига қўшадиган ҳиссалари учун, бажараётган меҳнатлари учун юксак масъулият ҳиссини тарбиялашлари зарур. Тартибсизлик, хўжасизлик, қонунлар бузилишининг, юлғичлик, тамагирлик, ичкиликбозлик, давлат ҳисобига бойлик орттиришнинг ҳар қандай кўринишларига нисбатан муросасиз бўлиш керак.

Сиз, ёшлар — бизнинг ўринбосарларимизсиз. Сизлар меҳнатни ташкил қилиш ва фан-техника ютуқларини жорий қилиш, тежамкорлик ва сифат учун юришда, ишлаб чиқаришда юксак пировард натижалар учун курашда туғилаётган барча янги, илғор нарсаларга, айниқса, сезгир бўлмоғингиз даркор.

Ёшлар ветеранлардан кўп нарсаларни ўрганишлари мумкин. Бизнингча, энг муҳими, меҳнатга, кундалик ҳаётга коммунистик руҳда ёндашишни ўрганишингиз зарур.

Биз сиз, ёшлар ветеранлардан Магнитка бинокорларининг қаҳрамонлигини, Комсомольск-Амур бунёдкорларининг ажойиб порлоқ келажакка бўлган шижоатини, Мирзачўлни ўзлаштирувчиларнинг интернационал ҳамкорлигини ўрганишингиз мумкин ва зарур, деган жарангдор сўзларни айтишдан чўчимаймиз. Сизларнинг комсомол ёшлигингиз шундай имкониятларнинг кичик бир заррасини ҳам бой беришга йўл бермайди. Бу соҳада ҳам биз сизларга мураббиймиз.

Пахта йиғим-терими кунларида минглаб йигит ва қизлар, ёш мутахассислар ва ишчилар, студентлар ва ўқувчилар «оқ олтин» хирмони учун курашнинг олдинги маррасига келдилар. Ветеранларни бизда ажойиб ёшлар борлиги, бизларни улар билан тақдиримиз, шижоатимиз, Ватан фаровонлиги ҳақидаги умумий ташвиш бирлаштириб турганлиги бениҳоя хурсанд қилмоқда. Биз ёшларни беш йиллик ўзак йили пахтаси учун кетаётган қийин курашдаги қийинчиликлар ва умуман, Ватан бахт-саодати, унинг қудрати, унинг экономикаси ва мудофаа қобилияти мустаҳкамланиши йўлидаги ҳар қандай бошқа меҳнат синовлари қўрқитмайди, деган ишончдамиз.

Ёш дўстлар, биз ҳамма вақт сизлар билан биргамиз. Мустаҳкам большевистик чиниқиш мактабидан ўтган бизлар характерлари ва истеъдодлари ажойиб тарзда тобланиб бораётган ёшлар билан бирга эканлигимиздан хурсандмиз.

Совет халқи авлодларининг бу алоқаси бузилмасдир. Биз ҳаммамиз муштарак ишни бажаряпмиз. Бу ишда жанговар ўринбосарларимизнинг бизнинг ортимиздан, меҳнатсеварлик, Ватанга садоқат, Ленин ғояларига содиқлик йўли билан боришларига аминмиз. Бу йўллар тинчликсевар она-Ватанимизнинг шон-шуҳратини оширишга олиб келди ва олиб келажак.

Нишон РИЗАЕВ, Иван Сергеевич СЕКРЕТАРЕВ, 1918 йилдан КПСС аъзолари; Рустам ШОКИРБЕКОВ, 1919 йилдан бери КПСС аъзоси, Маткарим АМИНОВ, 1928 йилдан бери КПСС аъзоси, Ориф АФЗАЛОВ, 1929 йилдан КПСС аъзоси, Чиннихон ИБРОҲИМОВА, 1930 йилдан КПСС аъзоси, Пиржон СЕЙТОВ, 1932 йилдан КПСС аъзоси.

Толлимаржон районидаги «Самарқанд» совхози заршунослари 2700 гектар майдондан 8 минг тонна пахта топшириш мажбуриятини қабул қилишган. Ҳозир мўл ҳосил етиштирилган пахтазорларда терим суръати тобора кўтарилмоқда. Мавжуд 50 та «зангори кема» ёрдамида кунига 400—500 тоннадан «оқ олтин» теришга эришиляпти. Механизаторлар мусобақасида Ҳамро Норов пешқадамлик қилмоқда. Кунига ўз агрегати бункеридан 10 тоннага етказиб дурдона тўкаётган моҳир дала гвардиячиси мавсумда 200 тонна пахта териш мажбуриятини олган. Суратда: Ҳ. Норов.

А. Тўраев фотоси.

„ОҚ ОЛТИН" ХИРМОНИГА

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 5 октябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи устун — мавсум бошидан буён; тўртинчи устун — шу жумладан бир кунда машинада терилган пахта; бешинчи устун — мавсум бошидан буён.

Бухоро	1,57	53,29	0,31	3,85
Хоразм	2,61	47,56	1,99	14,82
Тошкент	3,06	46,03	2,76	35,62
ҚҚАССР	2,54	43,30	2,07	22,31
Сурхондарё	1,72	36,61	1,11	15,54
Фарғона	2,01	36,47	0,26	1,17
Навоий	1,39	33,78	0,46	2,92
Андижон	2,05	32,68	0,82	3,94
Қашқадарё	1,83	32,50	1,31	11,08
Самарқанд	1,68	31,06	0,77	4,73
Наманган	2,33	30,97	1,66	10,74
Сирдарё	3,06	27,52	3,19	21,89
Жиззах	3,01	25,68	3,30	26,62
Республика бўйича:	2,19	36,62	1,55	13,76
Шу жумладан ингичка толали пахта				
Сурхондарё	2,53	48,35	1,88	24,99
Навоий	1,65	44,11	—	—
Бухоро	1,01	42,89	—	—
Қашқадарё	2,11	33,91	1,00	5,97
Наманган	1,06	31,24	—	—
Республика бўйича:	2,26	43,25	1,40	16,38

МУСОБАҚА ИЛҒОРЛАРИГА — ҚИЗИЛ БАЙРОҚЛАР

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети давлатга мева-сабзавот маҳсулотлари сотиш юзасидан областлар, районлар, совхозлар ва колхозлар ўртасидаги социалистик мусобақанинг 1983 йил 1 октябргача бўлган якунларини кўриб чиқдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроқлари қуйидагиларга берилди:

Тошкент области. Бу область давлатга 820 минг тонна мева-сабзавот маҳсулотлари, шу жумладан 509 минг тонна ҳар хил сабзавот, 94 минг тонна картошка, 92 минг тонна ҳўл мева, 76 минг тонна узум, 49 минг тонна полиз маҳсулотлари топширган. Байроқ Наманган областидан олиб берилади;

Самарқанд области. Бу область давлатга 467 минг тонна мева-сабзавот маҳсулотлари, шу жумладан 228 минг тонна ҳар хил сабзавот, 20 минг тонна картошка, 60 минг тонна ҳўл мева, 135 минг тонна узум, 24 минг тонна полиз маҳсулотлари топширган. Байроқ Навоий областидан олиб берилади;

Тошкент областининг ихтисослаштирилган Тошкент райони. Бу район давлатга ҳар хил сабзавот сотиш планини 100 процент, картошка сотиш планини 154 процент, ҳўл мева сотиш планини 183 процент, узум сотиш планини 146 процент бажарган. Байроқ Самарқанд областининг Самарқанд районидан олиб берилади;

Қорақалпоғистон АССРнинг Нукус райони. Бу район давлатга ҳар хил сабзавот сотиш планини 100 процент, картошка сотиш планини 100 процент, ҳўл мева сотиш планини 152 процент, узум сотиш планини 103 процент, полиз маҳсулотлари сотиш планини 121 процент бажарган. Байроқ Қашқадарё областининг Ульянов районидан олиб берилади;

Жиззах областининг Зарбдор райони. Бу район давлатга ҳар хил сабзавот сотиш планини 168 процент, картошка сотиш планини 440 процент, полиз маҳсулотлари сотиш планини 123 процент, ҳўл мева сотиш планини 205 процент, узум сотиш планини 105 процент бажарган. Байроқ Жиззах областининг Дўстлик районидан олиб берилади;

Тошкент аграр-саноат ишлаб чиқариш бирлашмасининг мева-сабзавот маҳсулотлари етиштиришга ихтисослаштирилган «Огонёк» совхози. Бу совхоз давлатга узум сотиш планини 100 процент ва ҳўл мева сотиш планини 133 процент бажарган. Байроқ Андижон аграр-саноат ишлаб чиқариш бирлашмасининг мева-сабзавот маҳсулотлари етиштирувчи Энгельс номли совхозидан олиб берилади;

Наманган аграр-саноат ишлаб чиқариш бирлашмасининг мева-сабзавот маҳсулотлари етиштиришга ихтисослаштирилган «Ленинизм» совхози. Бу совхоз давлатга ҳар хил сабзавот сотиш планини 103 процент, картошка сотиш планини 100 процент, ҳўл мева сотиш планини 101 процент, узум сотиш планини 100 процент бажарган. Байроқ Жиззах аграр-саноат ишлаб чиқариш бирлашмасининг мева-сабзавот маҳсулотлари етиштирувчи Абдужабборов номли совхозидан олиб берилади;

Сурхондарё область Сариосиё районидаги «Коммунизм» совхози. Бу совхоз давлатга ҳар хил сабзавот сотиш планини 139 процент, картошка сотиш планини 175 процент, полиз маҳсулотлари сотиш планини 102 процент, ҳўл мева сотиш планини 142 процент, узум сотиш планини 231 процент бажарган. Байроқ Тошкент область Бекобод районидаги «Ленинград» совхозидан олиб берилади;

Самарқанд область Самарқанд районидаги Киров номли колхоз. Бу колхоз ҳар хил сабзавот сотиш планини 104 процент, картошка сотиш планини 106 процент, ҳўл мева сотиш планини 112 процент, узум сотиш планини 112 процент бажарган. Байроқ Хоразм область Ҳазорасп районидаги Жданов номли колхоздан олиб берилади;

Тошкент область Бўстонлиқ районидаги «Қизил ту» колхози. Бу колхоз ҳар хил сабзавот сотиш планини 103 процент, картошка сотиш планини 70 процент, ҳўл мева сотиш планини 109 процент, узум сотиш планини 154 процент бажарган. Байроқ Фарғона область Ўзбекистон районидаги Муқимий номли колхоздан олиб берилади.

МЕВА-САБЗАВОТКОРЛАРНИНГ МЕҲНАТ ҒАЛАБАСИ

НАМАНГАН

Наманган областининг қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари партия XXVI съездининг, КПСС Марказий Комитети Пленумларининг қарорларини амалга ошира бориб, социалистик мусобақани кенг авж олдириб, мева-сабзавот экинларидан мўл-кўл ҳосил етиштирдилар, йиғим-теримни уюшқоқлик билан ўтказдилар ва ана шу қимматли озиқ-овқат маҳсулотларини тайёрлаш юзасидан ўн биринчи беш йиллик учинчи йили планини муваффақиятли бажардилар.

Давлатга 124 минг тонна сабзавот, 24 минг тонна полиз маҳсулотлари, 11,5 минг тонна картошка, 41 минг тонна ҳўл мева, 42 минг тонна узум сотилди, мева-сабзавот маҳсулотлари эса жами 242 минг тонна ёки планга нисбатан 109 процент тайёрланди. Давлатга мева-сабзавот маҳсулотлари сотиш давом этмоқда.

Мамлакатнинг саноат марказлари учун Умумиттифоқ фондига 61 минг тонна ҳўл мева жўнатилди, бу эса планга нисбатан 101 процентни ташкил этади.

Областнинг барча районлари ва хўжаликлари меҳнат ғалабасига катта ҳисса қўшдилар.

Чортоқ, Наманган, Янгиқўрғон, Тўрақўрғон районларининг хўжаликлари, агросаноат бирлашмасининг мева-сабзавот маҳсулотига ихтисослаштирилган совхозлари мева ва сабзавот маҳсулотларини етиштириш ҳамда тайёрлашда юксак кўрсаткичларга эришдилар.

Колхозчиларнинг, совхоз ходимларининг, қишлоқ хўжалиги ва сув хўжалиги мутахассисларининг фидокорона меҳнати, партия, совет, қишлоқ хўжалик органларининг, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг моҳирона ташкилотчилик ва сиёсий ишлари туфайли мева-сабзавоткорларнинг меҳнат ғалабасига эришилди.

Матлубот кооперациясининг ва мева-сабзавот маҳсулотлари бўйича аграр-саноат бирлашмасининг тайёрлов органлари ҳўл мева, сабзавот маҳсулотларини қабул қилиб олиш, Умумиттифоқ фондига жўнатиш, аҳолига реализация қилишда колхоз ва совхозларга катта ёрдам бердилар.

Ҳозирги вақтда область меҳнаткашлари ўз куч-ғайратларини пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларини тезроқ йиғиб-териб олишга қаратмоқдалар, келгуси йилнинг мўл ҳосили учун замин ҳозирламоқдалар, чорва қишловини уюшқоқлик билан муваффақиятли ўтказиш борасида актив ишламоқдалар, ҳамма жойда мамлакат Озиқ-овқат программаси топшириқларини муваффақиятли амалга ошириш учун кураш тобора кенгаймоқда.

АНДИЖОН

Андижон областининг деҳқонлари партия XXVI съездининг, КПСС Марказий Комитети 1982 йил май, ноябрь ва 1983 йил июнь Пленумларининг қарорларини бажара бориб, Улуғ Октябрнинг 66 йиллиги шарафига меҳнат вахтасида туриб, мева-сабзавот экинларидан яхши ҳосил етиштирдилар, уларни қисқа муддатларда йиғиб-териб олдилар ҳамда давлатга мева-сабзавот маҳсулотлари сотиш планини муддатидан илгари бажардилар.

Савдо тармоқларига, саноат корхоналари ва Умумиттифоқ фондига 130 минг тонна сабзавот, 4,4 минг тонна картошка, 22,5 минг тонна узум, 32 минг тонна ҳўл мева ва 23 минг тонна полиз маҳсулотлари етказиб берилди, жами 212 минг тонна янги маҳсулот тайёрланди. Бу пландагидан 14 минг тонна кўп. Мева-сабзавот йиғиш-териш ва давлатга сотиш, Умумиттифоқ фондига етказиб бериш давом этмоқда.

Областнинг барча районлари ва хўжаликлари меҳнат ғалабасига салмоқли ҳисса қўшишди. Қўрғонтепа, Избоскан, Хўжаобод, Пахтаобод районларининг хўжаликлари, Андижон районидаги ихтисослашган Энгельс номли совхоз, Хўжаобод районидаги Киров номли агросаноат комбинати, Ленин районидаги «Правда Востока», Москва районидаги «Победа» колхозлари, Қўрғонтепа районидаги «Савай» совхози сабзавот, полиз маҳсулотлари, ҳўл мева, узум етиштириш ва тайёрлашда энг юксак кўрсаткичларга эришдилар.

Мева-сабзавоткорларнинг эришган муваффақиятлари колхозчилар, совхоз ишчилари, қишлоқ хўжалиги ва сув хўжалиги мутахассислари фидокорона меҳнатининг, партия, совет, қишлоқ хўжалиги органлари, касаба союз ва комсомол ташкилотлари моҳир ташкилотчилик ва сиёсий ишининг натижасидир.

Тайёрлаш органлари янги мева-сабзавот маҳсулотини ортиб жўнатиш ва аҳолига сотиш юзасидан катта ишларни амалга оширдилар.

Аҳолини йил бўйи янги маҳсулот билан таъминлашни яхшилаш мақсадида мева-сабзавот қишга асраб қўйилмоқда, қиш мавсумида сабзавот етиштириш ишлари бошлаб юборилди.

Ҳозир область меҳнаткашлари пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилини тезроқ йиғиб-териб олишга, деҳқончилик ва чорвачиликнинг барча турдаги маҳсулотларини етиштириш ва давлатга сотиш юзасидан зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини бажаришга, мамлакатнинг Озиқ-овқат программасини ҳал этишга қўшадиган ҳиссаларини кўпайтиришга куч-ғайрат сарфламоқдалар.

ЎЗБЕКИСТОН МЕҲМОНЛАРИ

Озиқ-овқат саноати меҳнаткашларининг Москвада ўтказилган VIII халқаро конференцияси қатнашчиларидан бир группаси Ўзбекистон ҳаёти билан танишиб бўлди.

Чет эллик меҳмонлар Ғалаба районидаги «Огонёк» совхоз-заводига бордилар. Тошкент сут комбинатида бўлдилар, Ўзбекистон ССР Озиқ-овқат, Гўшт ва сут саноати министрликлари, республика Балиқ хўжалиги давлат комитетининг касаба союз активлари ва хўжалик раҳбарлари билан учрашдилар. (ЎзТАГ).

МУКОФОТЛАР ТОПШИРИЛДИ

Ўзбекистон пойтахти корхоналари, муассасалари ва ташкилотлари ходимларидан катта бир группаси шаҳарни иқтисодий ва социал ривожлантиришга катта ҳисса қўшганлиги, ижтимоий-сиёсий ҳаётда актив иштирок этганлиги учун ҳамда Тошкентнинг 2000 йиллиги муносабати билан республиканинг фахрий унвонларига ва Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиқларига сазовор бўлди. Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг топшириғига биноан 5 октябрь куни Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари У. У. Умаров мукофотларни топширди. (ЎзТАГ).

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: ҲИСОБОТ ВА САЙЛОВЛАР

ИНТИЗОМ — МУҚАДДАС

УРГАНЧДА ЁҒ-ЭКСТРАКЦИЯ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ҚУВВАТЛАРИДАН ТЎЛА ФОЙДАЛАНИЛМАЁТИР

Давр илгари сураётган муҳим вазифаларнинг муваффақиятли ҳал этилиши коммунистларнинг активлиги ва жонбозлигига, қабул этилган қарорларни бажаришда, сўз билан иш бирлигини таъминлашда ғайрат ва ташаббус кўрсатишларига кўп жиҳатдан боғлиқдир. «Расжирмаслопром»нинг Урганч ишлаб чиқариш бирлашмаси бошланғич партия ташкилоти ҳисобот-сайлов йиғилишида ана шу талаб коммунистларнинг диққат марказида турди, ютуқларга холис баҳо бериш билан бирга, ишдаги жиддий нуқсонлар, уларнинг сабаблари ҳаққоний, принципиал танқид ва уз-узини танқид асосида руй-рост очиб ташланди, асосий эътибор ҳал этилмаган қатор масалаларга қаратилди.

ИЛҒОРЛАР ИБРАТИ ОЛҒА ЧОРЛАСИН. Партия ташкилотининг секретари Ҳ. Рўзиматов қилган ҳисобот докладида, коммунистларнинг нутқларида партия ташкилотининг кўп қиррали фаолияти атрофлича таҳлил этилди, ташкилотчилик ва сиёсий-тарбиявий ишни такомиллаштиришда тўпланган тажрибалар умумлаштирилди, ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш ва маҳсулот сифатини яхшилаш, социалистик мусобақага етакчилик қилиш соҳасида коммунистларнинг авангардлик роли кучайиб бораётганлигини кўрсатувчи конкрет мисоллар келтирилди.

Партия ташкилотида КПСС аъзолари 158 кишини, КПСС аъзолигига кандидатлар 12 кишини ташкил этади. Уларнинг 87 проценти бевосита ишлаб чиқариш соҳасида меҳнат қилмоқда. Учта цех партия ташкилоти ва 15 та партия группаси меҳнат коллективларида иш олиб бормоқда. Хуллас, ҳар бир цех, участка ва сменада партиявий ядро мавжуд. Ишлаб чиқариш жонкуярлари, чинакам сиёсий тарбиячилар эканликларини амалий ишда кўрсатаётган, социалистик мусобақа пешқадамлари сафида бораётган словқалб коммунистлар озмунча эмас. Смена мастерлари Ёқуббой Полвонов, Одил Матназаров, аппаратчилар Гулнора Рўзиматова. Дармон Одамбоева, катта мастер Мўмин Орипов мусобақа ғолиби Сўнажон Йўлдошева каби беш йиллик зарбдорларининг номлари корхона «Ҳурмат тахтаси»да доимий ўрин олган. Улар партиявий топшириқларни адо этишда ва жамоат ишларида ҳам ҳамкасбларига ўрнак бўлмоқдалар.

Партия ва меҳнат ветеранлари ёш ишчиларни ғоявий жиҳатдан чиниқтириш, уларнинг малакасини ошириш борасида катта иш олиб боришяпти. Коммунист мураббийлардан Марям Қўчқорова, Назар Ҳасанов, Семён Кузнецов, Матрасул Машарипов ва бошқа кўпгина ветеранлар муносиб ўринбосарларни вояга етказишда ўзларининг билим ва тажрибаларини аямаяптилар. Коллектив ўртасида ҳурмат ва обрў қозонган ишлаб чиқариш илғорларининг тажрибаларини кенг ёйиш коммунистларнинг ва барча кадрларнинг топширилган иш учун масъулиятини ошириш, меҳнат интизомини бутун чоралар билан мустаҳкамлаш — партия ташкилотининг ғоят муҳим вазифасидир. Эътироф қилиш керакки, бу соҳадаги фаолият ҳозирги даврнинг юксак талаблари даражасига кўтарилмаган, илғор тажрибалар кенг оммалаштирилмаяпти.

АСОСИЙ МЕЗОН. У ёки бу партия ташкилоти ишига баҳо беришда асосий мезон — пировард натижадир. Ташкилотчилик ва идеологик ишнинг самаралари меҳнат коллективи эришган иқтисодий кўрсаткичларда ўз ифодасини топмоғи керак. Шу жиҳатдан қараганда, бирлашма партия ташкилоти ўз фаолиятини тубдан яхшилаш, жанговарлик қобилиятини ошириш йўлида ҳали жуда кўп иш қилиши лозим.

Бирлашманинг етакчи корхонаси — ёғ-экстракция заводида маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми ўн биринчи беш йилликнинг план топшириқларидан жиддий тарзда кейинда қолмоқда. Беш йилликнинг ўтган икки ярим йили мобайнида планда кўзда тутилганидан ўн миллион сўмлик маҳсулот кам ишлаб чиқарилди, истеъмолчиларга 17,4 минг тонна ўсимлик ёғи, 3589 тонна совун кам етказиб берилди. Корхона ўтган йили давлат олдида 5,6 миллион сўмлик маҳсулот қарздор бўлиб қолди. Шу йилнинг саккиз ойи ҳам қониқарсиз якунланди, белгиланган план бажарилмади, 3714 тонна ўсимлик ёғи кам ишлаб чиқарилди. Меҳнат унумдорлиги ва рентабеллик кўрсаткичлари паст. Саккиз ой ичида 850 минг сўм зарар кўрилганлигини айтиб ўтиш кифоя. Ҳ. Ортиқов, Д. Сулаймонов бошчилик қилаётган цехлар белгиланган планларни сурункасига бажармаётирлар.

План интизомининг бузилаётганлигига сабаб нима? Қолоқликка барҳам бериш, ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, маҳсулот сифатини яхшилаш, рентабелликни таъминлаш учун нималар қилмоқ керак?

Ана шу саволларга конкрет жавоб бериш, келгуси ҳаракат программасини аниқ белгилаб олиш иштиёқи йиғилишга ишчанлик, активлик руҳини бағишлади. Докладда ва музокараларда таъкидланганидек, ёғ-экстракция заводида илғор технологияни жорий этишда сусткашлик ҳукм сурмоқда, меҳнат интизомини бузиш, прогулчилик, қунимсизлик фактларига йўл қўйилмоқда. Ускуналарнинг бекор туриш ҳоллари тез-тез учрайди. Эски заводни реконструкция қилиш муаммоси ҳал бўлмаётганлиги сабабли асосий цехларда иш тўхтатиб қўйилган. Ускуналар эскирган, унумдорлик паст. Маҳсулот сифатсизлиги рекламациялар олинишига сабаб бўлаётир. Планлаштиришдаги камчиликлардан ҳам кўз юмиб бўлмайди. Масалан, май ва июнь ойларида 4 миллион сўмлик ҳажмда маҳсулот ишлаб чиқариш планлаштирилган. Ҳолбуки, бу вақтда ёғ-экстракция заводи капитал ремонт учун тўхтатилган эди. Республика Озиқ-овқат саноати министрлиги ва «Узрасжирмаслопром» бошқармаси планларнинг реал бўлиши, хом ашё билан таъминлашдаги узилишларга барҳам бериш, эскирган ускуналарни янгилаш чораларини кўришлари зарур. План интизомининг бузилишига чек қўйиш, ишлаб чиқариш қувватларидан тўла фойдаланиш вақти келди. Смена мастери Ё. Полвонов, слесарь З. Саидов, ёғ оқловчи З. Собиров ўз сўзларида меҳнат коллективлари тўғрисидаги Қонун талабларига қатъий риоя қилиш, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, ишлаб чиқаришда инженер-техник ходимларнинг ва мутахассисларнинг ролини ошириш, иштирокчилик ва рационализаторлик ҳаракатини ривожлантириш масалаларига эътиборни жалб қилишди.

Бирлашманинг меҳнат ва иш ҳақи бўлими мудири А. Сотимов, бош технолог, халқ контроли группаси раиси О. Йўлдошев «Меҳнатга яраша шон-шараф» деган принципни амалда қарор топтириш, коллектив пудрат методини тўғри жорий этиш, тежамкорлик ва иқтисод қилиш учун курашда халқ назоратчилари фаолиятини кучайтириш тўғрисида гапирдилар. Партия ветеранларидан Н. Санжаровский ва Н. Ҳасанов коммунистнинг мураббийлик бурчи, корхона шарафини юксак тутиш масъулияти ҳақида сўзлаб, ўз тажрибаларини ўртоқлашишди.

ИЗЛАНУВЧАНЛИК КЕРАК. Ҳисобот даврида қабул қилинган қарорларнинг тўла бажарилиши таъминланмаганлиги, баъзи муҳим таклифлар, танқидий мулоҳазалар қоғозда қолиб кетганлиги ачинарли ҳолдир. Ишчилар учун турар-жой, болалар боғча-яслиси, профилакторий қуриш, ёрдамчи хўжаликни ривожлантириш масалалари кўтариб чиқилди-ю, ҳануз ижобий ҳал этилмади. Касаба союз комитети раиси О. Болтаева, совун цехи тайёрловчиси Ли Венера, илғор ишчи С. Йўлдошева меҳнат ва турмуш шароитини яхшилашга оид бир қатор таклифларни олдинга сурдилар.

Кўпгина нотиқлар коммунистларнинг активлиги ва ташаббускорлигини оширишда партбюро етарли даражада иш олиб бормаётганлигини фактлар асосида кўрсатиб ўтишди. Смена нормаларини бажармаетган, меҳнат интизомини бузаётган коммунистларга муросасозлик билан қараш фактларини оқлаш учун мутлақо асос йўқ. Сиёсий-тарбиявий иш билан шуғулланмаётган, ўз устларида ишламай қўйган коммунистлар раҳбар ходимлар орасида ҳам учрайди. Коммунистларнинг сиёсий ўқиши, иқтисодий таълим мактаблари иши партия ташкилотининг доимий эътибори остига олинмаган. Вазифа идеологик ва сиёсий-тарбиявий ишни партиямиз талаби даражасида уюштиришдан иборат. Докладда ва музокараларда социалистик мусобақага моҳирона раҳбарлик қилиш, касаба союз, комсомол ва бошқа жамоат ташкилотлари фаолиятини яхшилаш, ташкилотчилик ва сиёсий иш самарадорлигини ошириш юзасидан муҳим таклифлар ва мулоҳазалар ўртага қўйилди, белгиланган режаларнинг рўёбга чиқаришини идеологик жиҳатдан таъминлашда КПСС Марказий Комитети 1983 йил июнь Пленуми қарорлари муҳим дастур эканлиги таъкидланди.

Хоразм область партия комитетининг иккинчи секретари И. Сорокин ҳисобот-сайлов йиғилишида қатнашди ва сўзга чиқди.

Ҳисобот-сайлов йиғилиши қабул этган қарорда партиявий-ташкилий ва сиёсий-тарбиявий ишни такомиллаштириш, белгиланган план ва социалистик мажбуриятларнинг муваффақиятли бажарилишига эришиш соҳасида бирлашма партия ташкилоти олдида турган конкрет вазифалар белгиланди.

Ф. ЗОҲИДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

СОВЕТ ИТТИФОҚИ ЯНГИЛИКЛАРИ

● ОЛМАОТА. Қозоғистон шимолий областларининг автомобиль йўлларида қатнов кўпайиб қолди. Республика асосий ғалла конининг хўжаликлари давлатга кўплаб дон сотишга киришди. Бир қанча элеваторларнинг ғалла идишлари реконструкция қилинди ва кенгайтирилди. Яна юзтага яқин автомобиль юкини тушириб оладиган установка, анчагина намуна текширувчи приборлар, тош-тарози монтаж қилинди.

● КИРОВАКАН (Арманистон ССР). Кировакан темирйўлчиларининг халқ театрида беш юзинчи премьера қўйилди. Жора Артутонян оталар ва болалар ўртасидаги ўзаро муносабатлар тўғрисида юмористик тарзда ҳикоя қилган «199-бемор» комедияси ана шу беш юзинчи премьера бўлди. Театр ана шу постановка билан ташкил этилганлигининг олтмиш йиллигини нишонлади. Республикада энг қўҳна бўлган бу театр 1923 йилда ташкил қилинган драма тўгарагидан иш бошлаган эди. Закавказьеда Совет ҳокимиятини ўрнатиш учун бўлган жангларнинг қатнашчилари театрнинг дастлабки артистлари эди. Ҳозирги қишлоқ ҳаётига, унинг одамларига бағишланган спектакллар театр репертуарида асосий ўрин эгаллайди. Эндиликда халқ театрида юздан кўп киши ўзининг бўш вақтини севимли санъатга бағишламоқда, буларнинг ярмини эса ёшлар ташкил этади.

● БОКУ. Апшерон боғларида бодом теришга киришилди. Бу ерлар учун одатдан ташқари бўлган совуқдан шикастланган бодомзорларнинг ҳосили айниқса қувонтирмоқда. Никитский ботаника боғи мутахассислари бодомзорлар ҳосилдорлигини қайта тиклашда озарбайжонлик ҳамкасбларига ёрдам бердилар. Апшерон совхозлари бу йил мамлакат қандолатчилари, медиклари, косметологларига 200 тонна бодом жўнатади.

МЕҲНАТ УНУМДОРЛИГИ: ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ВА САМАРА

ҲАМКОРЛИК

Республика Қишлоқ қурилиши министрлигига қарашли 26-трестнинг 87-кўчма механизациялашган колоннасидаги Жўра Кўчкинов бошлиқ бригада қурувчилари Сурхондарёдаги 5-қўриқ совхозида силикальцит блоклардан йиғилган навбатдаги турар жой биносини фойдаланишга топширдилар. Пудрат шартномаси билан ишлаган коллектив объектда монтаж ишларини белгиланган муддатдан бир ҳафта олдин тугаллади. Монтажчилардан сўнг сантехниклар, электриклар, пардозловчилар иш бошладилар. Колонна йиллик планда кўзланган 5 минг квадрат метрдан кўпроқ бунёдкорлик ишларини барвақт бажарганлиги ҳақида рапорт берди.

...Кўз олдимизда Жарқўрғон силикальцит блоклар ишлаб чиқараётган завод участкалари. Уларнинг ҳаммаси областнинг қўриқ совхозлари қурилиши хизматида. Ишдаги қатъий ва узлуксиз маром заводнинг барча жараёнлари механизациялашганидан, қўл меҳнати кескин камайиб, иш шароити яхшиланганидан ва ниҳоят, меҳнат унумдорлиги кун сайин ошиб бораётганидан далолат бериб турибди.

«Узсельстройиндустрия» трести ихтиёридаги бу пешқадам корхонада йиғма уйларни тайёрлаш ва бутлаш топшириқлари мунтазам ортиғи билан бажарилмоқда. Шартнома мажбуриятлари ва «ишчи эстафетаси» анъаналарига изчил амал қилаётган коллектив министрлик корхоналари ўртасида биринчи бўлиб оралиқ бригада пудратини ташкил этди. Янгилик нафақат корхона ишчи-хизматчилари, балки ҳамкорликда ишлаётган турдош меҳнат коллективлари — объектларга панел ташувчи шофёрлар ва иншоотларни тиклаётган қурувчилар ишига ҳам салмоқли барака қўшди. Меҳнат унумдорлигининг ошиб бориши ҳисобига трестда бошқа қуйи ташкилотлар ҳам уй-жойларни фойдаланишга топшириш программасини ёппасига барвақт уддалашга эришдилар. 23 минг квадрат метрдан зиёд замонавий уй-жойлар калити меҳнаткашлар қўлига тегди. Айни кунларда тикланаётган объектлар эса оширилган мажбуриятлар ҳисобига ўтади.

— Бунёдкорларимиз, — дейди трест бошқарувчиси, меҳнат ветерани Х. Тошқулов, — белгиланган графикдан анча ўзиб ишламоқдалар. Шу боисдан ҳам улар йиллик топшириққа қўшимча 20 минг квадрат метр уй-жой объектларини тиклаб бериш мажбуриятини олишган. Бунинг учун биз, аввал, ҳар бир механизациялашган кўчма колонна, ҳар бир участка билан боғлиқ барча муаммоларни инобатга олдик. Қуйи меҳнат коллективларининг иш шароитини, куч ва имкониятларини ўрганиб чиқдик. Бригадаларда бўлиб ўтган йиғилишларда уларни муҳокама қилиб, аниқ тадбирлар белгиладик, ички резервлардан фойдаланиш йўлларини қидирдик.

Дарвоқе, коллективда ҳамма иш трест бошқарувчиси айтгандек ташкил этилди. Куч ва имкониятлар ҳисобга олинди. Қўшимча иш участкалари, майдонлар очилди. Тежаб қолинган барча хом ашё, материал ва конструкциялар ишга солинди. Қурувчилар бошлаган ташаббус буюртмачи-совхозлар, «Средазгипроцелин с т р о й» институти лойиҳачилари, бутловчи ташкилотлар томонидан қўллаб-қувватланди. Бригада пудрати методига ўтиб ишлаш тартиби кенг тус олди.

— Биз жарқўрғонликларнинг бундай ҳамкорона иш усулини ғоят маъқуллаш билан бирга, уни тармоқдаги барча меҳнат коллективларида кенг пропаганда қилишни ва илғор тажриба сифатида чуқур ўрганишни тавсия этдик, — дейди республика қишлоқ қурилиши министри ўртоқ Н. Қурбонов, — чунки, трест тармоқда КПСС Марказий Комитетининг 1983 йил июнь Пленуми қарорларига амалий иш билан жавоб бераётган энг пешқадам, энг тадбиркор коллективдир.

«Узсельспецмонтаж» бирлашмаси ташкилотлари коллективлари орасида 90-механизациялашган кўчма колоннанинг Валерий Ильин бошлиқ монтажчи-слесарлар бригадаси энг юқори меҳнат кўрсаткичига эришди. Бирлашманинг меҳнат ва иш ҳақи бўлими мутахассислари турли қурилиш объектларида иш олиб борган бошқа қатор бригадалар амалга оширган иш ҳажмини ҳам ҳисоблаб чиқиб, шундай хулосага келишди.

Бригада Тошкентдаги 1-паррандачилик фабрикаси қурилишининг барча иншоотлари қурилишида фаол қатнашиб, ўтган бир ой ичида 50,9 минг сўмлик бунёдкорлик ишларини бажарди. Монтажчилар бу ютуққа фабрика кондиционерларини ўрнатиш ва ишга тушириш каби мураккаб жараёнларни муваффақиятли бажариш туфайли эришди.

Қўшни Ўртасарой наслдор паррандачилик фабрикаси қурилиши иншоотларини тиклаш ишларида бирлашмага қарашли 88-механизациялашган кўчма колоннанинг М. Валиев бошлиқ электр монтажчилар бригадаси ғолиблик қилмоқда. Шу йилнинг ўзида 320 минг сўмлик иш бажаришга аҳд қилган коллектив бугунгача 200 минг сўмликдан кўпроқ бунёдкорлик ишлари амалга оширди. Меҳнатни аниқ, пухта ташкил этиш, қурувчиларни жой-жойига қўйиш, материаллар ва техника таъминоти узлуксизлигини таъминлаш, моддий-маънавий рағбатлантириш талабларига қатъий амал қилиш коллективга ана шундай муваффақият келтирди.

Бирлашманинг Қашқадарёдаги 1-ихтисослашган кўчма колоннаси коллективи эришаётган ютуқлар ҳам қувончли. Монтажчилар областнинг Қодиров номли совхозида барпо этилаётган ўрдакчилик комплекси қурилишини тезлаштириш, белгиланган ишлар кўламини қисқартириш ва ресурсларни тежаш йўлида сув тармоқларида ишлатиладиган пўлат қувурларни полиэтилен қувурлар билан алмаштиришни таклиф этишди. Бу пировардида, 5 минг сўмдан зиёд давлат маблағини тежаб қолиш имконини берди. Қашқадарёликлар тажрибаси ўсимликларни ҳимоя қилувчи химиявий воситалар Ховос базаси иншооти бунёдкорларига ҳам қўл келди.

— Бирлашмамизнинг ташкил топганига эндигина бир ярим йил бўлди, — деб ҳикоя қилади бирлашма бош инженери Р. Григорьян, — Шу сабабли ишимизда ҳали бир қадар етишмовчиликлар учраб туриши, табиий. Лекин коллективимиз ўз иш услубини муттасил такомиллаштириб бориш, меҳнат унумдорлигини ошириш ва иш сифатини яхшилаш йўлларини қидирмоқдалар. Агар ҳозир йилига 80,5 миллион сўмлик ҳажмда иш бажараётган бўлсак, беш йиллик охирига бориб бу рақам 120 миллион сўмга етади. Ўшанда сантехника, электр ва технология ускуналарини монтажлаш, инженерлик шохобчаларини қуриш ишлари кафолотини бирлашмамиз бутунлай ўз зиммасига олиши мумкин. Бу, шубҳасиз. иншоотлар қурилиши суръатини тезлаштиришда катта наф беради.

И. АХМЕТОВ,
Ўзбекистон ССР Қишлоқ қурилиши министрлиги матбуот марказининг бошлиғи.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПАЛАТАЛАРИНИНГ КОМИССИЯЛАРИДА

Меҳнаткаш аёллар, оналар тўғрисида ва бизнинг келажагимиз — ёш авлод ҳақида ғамхўрлик қилиш Коммунистик партия ва Совет давлатининг доимо диққат марказида турибди. СССР Олий Совети Иттифоқ Совети билан Миллатлар Советининг хотин-қизлар меҳнати ва турмуши, оналик ва болаликни муҳофаза қилиш масалалари билан шуғулланувчи комиссияларининг 4 октябрь куни бўлиб ўтган қўшма мажлисида шу нарса таъкидланди. Палаталар доимий комиссияларининг қишлоқ хўжалигида банд бўлган хотин-қизларнинг меҳнатини муҳофаза қилиш тўғрисидаги қонунларнинг талабларига риоя этиш ҳақида тавсияларини амалга ошириш, шунингдек мактабгача тарбия болалар муассасалари тармоғини ривожлантириш ҳамда шу муассасалардаги тарбия ишини янада яхшилаш борасидаги план топшириқларини бажариш ҳақидаги тавсияларни амалга ошириш юзасидан кўрилган тадбирлар тўғрисидаги масалалар муҳокама этилди.

Докладларда ва депутатларнинг нутқларида қайд этиб ўтилганидек, СССР Қишлоқ хўжалик министрлиги, СССРнинг бошқа манфаатдор министрликлари ва идоралари, иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари КПСС XXVI съездининг, КПСС Марказий Комитети шундан кейинги Пленумларининг қарорларига, ўртоқ Ю. В. Андроповнинг кўрсатмаларига амал қилиб, қишлоқ меҳнаткаш аёлларининг ишлаб чиқариш ва маиший шароитларини яхшилашга, хотин-қизларнинг меҳнатини муҳофаза қилиш тўғрисидаги қонун талабларига риоя этилиши учун хўжалик раҳбарларининг масъулиятини оширишга қаратилган ишларни бажармоқдалар.

Қабул қилинган қарорда комиссиялар шу ишдаги камчиликларни бартараф этишга, қишлоқ хўжалигида банд бўлган хотин-қизлар учун соғлом ва бехатар меҳнат шароитларини яратишни жадаллаштиришга қаратилган тадбирларни белгиладилар.

Комиссияларнинг мажлисида СССР министрликлари ва идораларининг, иттифоқдош республикалар Министрлар Советларининг жамоат мактабгача тарбия ишини янада ривожлантириш, мактабгача тарбия болалар муассасалари қурилишини яхшилаш, ана шу муассасаларга қатновчи мактаб ёшидаги болаларни парвариш қилиш, тарбиялаш ва соғлиқни сақлашни такомиллаштириш соҳасидаги ишлари кўриб чиқилди.

Мажлисда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг биринчи ўринбосари В. В. Кузнецов иштирок этди.

(ТАСС).

ФАРҒОНА. Барвақт қуриб битказилган Янги Қўқон химия заводининг олтингугурт цехи маҳсулот бера бошлади. Йиллик қуввати 500 минг тонна кислота бўлган бу йирик комплекс 20 дан ортиқ ишлаб чиқариш объектларини ўз ичига олган. Суратда: янги корхонанинг дастлабки маҳсулоти олинган кезлардаги шодиёна дамлардан бир лавҳа.

Ш. Алимов фотоси (ЎзТАГ).

Хом ашёни тежаш тўғрисида ғамхўрлик

Моддий ресурсларни тежаш ва улардан оқилона фойдаланиш билан шуғулланувчи идоралараро республика комиссиясининг аъзолари Ўзбекистон қийин эрийдиган ва ўтга чидамли металлар комбинатининг раҳбарларига истеъмолчиларга маҳсулот бериш тартибини бузувчи мансабдор кишилар моддий жавобгарликка тортилсин, деган тавсия берди. 4 октябрь куни шу комиссиянинг Тошкентда навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди. Мажлисда министрликлар ва идораларнинг раҳбарлари қатнашдилар. Ўзбекистон қийин эрийдиган ва ўтга чидамли металлар комбинатида хом ашёни тежаш масалалари кўриб чиқилди, Жиззах областининг корхоналарида электр энергияси ва ёқилғини тежаш устидан назорат ташкил этиш тажрибалари ўрганилди. Мажлисда хом ашё, материал, ёқилғи, электр энергиясидан оқилона ва тежаб фойдаланишга қаратилган тавсиялар ишлаб чиқилди.

(ЎзТАГ).

Катта хизматларини тақдирлаб

Грециянинг машҳур композитори, эҳтиросли ватанпарвар ва интернационалист Микис Теодоракис ўзининг бутун талантини, бутун ғайрат-шижоатини халқлар ўртасида тинчлик ва дўстлик идеалларига хизмат қилишга бағишламоқда. У «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Ленин мукофотига сазовор бўлди.

4 октябрь куни Кремлнинг Свердлов залида халқаро Ленин мукофотлари комитетининг раиси академик Н. Н. Блохин М. Теодоракисга тантанали йиғилишда совет жамоатчилиги вакилларининг қарсаклари остида лауреат дипломи ва олтин медалини топширди. У композиторни мукофот билан муборакбод этиб, сиҳат-саломатлик ва фаолиятида янгидан янги муваффақиятлар тилади.

М. Теодоракис ўзига халқаро Ленин мукофоти топширилганлиги учун сидқидилдан миннатдорчилик билдирди.

— Лениннинг номи, — деди у, — менинг бутун ҳаётим билан чамбарчас боғланган. Лениннинг тинчлик тўғрисидаги васияти барча кишиларнинг, барча халқларнинг қалбига жо бўлиб қолиши бугунги кунда ҳар қачонгидан кўра кўпроқ зарурдир. Бу — ҳар бир соф виждонли киши, аввало жамоат арбоблари, зиёлилар, фан ва санъат арбоблари тинчлик учун илҳомбахш курашчилар бўлишлари керак, деган маънони билдиради.

— Грек халқига хизмат қилаётган менинг музикам, — деди пировардида М. Теодоракис, — Грециядан ташқарида ҳам Ер юзидаги барча софдил кишиларнинг истибдодга, зўравонлик ва эксплуатацияга қарши, озодлик, демократия, социал тараққиёт ва тинчлик йўлидаги муштарак курашига хизмат қилишини истайман.

(ТАСС).

ТИНЧЛИК ИШИ ЕНГИЛМАСДИР

ЕР ЮЗИ ТИНЧ БЎЛСИН

КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси Ю. В. Андроповнинг Баёнотидаги ҳар бир сўз бутун инсониятнинг тақдири тўғрисидаги ғамхўрлик руҳи билан суғорилган. Совет кишилари шу дамгача социализм ғалабаларини неча марталаб ҳимоя қилишларига тўғри келган эди. Наҳотки, америкалик милитаристлар ҳозир бизнинг кучимизни яна синаб кўришга тайёрланаётган бўлсалар? Бизнинг илғор ижтимоий системамизга қарши «салб юриши» эълон қилган Рейган маъмурияти тарих сабоқларини унутиб қўяётганлиги беҳудадир.

Америка раҳбари тутаётган йўл — қуролланиш пойгасини давом эттириш йўли ядро уруши хавфини келтириб чиқармоқда. Шу боисдан ҳам Ю. В. Андроповнинг Баёнотида жуда тўғри айтилган: «таҳлика солиб турган хавф-хатарни ер юзидаги барча халқлар, ҳар бир киши тушуниб олиши лозим. Тушуниб олиб, ўзининг яшаши учун курашдаги куч-ғайратларини бирлаштириши зарур».

Мен кўп йиллардан бери ишлаб турган коллектив кўпмиллатлидир, Совет Иттифоқидаги ўнлаб миллат ва элат вакиллари бу ерда меҳнат қилмоқдалар. Уларнинг ҳаммалари қайси миллатга мансублигидан қатъи назар тинчликни хоҳлайдилар. Совет халқи Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг тинчликни сақлаб қолиш ва мустаҳкамлашга, кескинликни юмшатишни сақлаб қолишга қаратилган сиёсатини якдиллик билан қўллаб-қувватламоқда.

Биз америкалик корчалонларни эс-ҳушини йиғиб олишга, бемаъни қуролланиш пойгасини тўхтатишга чақирамиз. Оммавий қирғин қуролини ишлаб чиқариш ва кўпайтиришда мусобақалашиш инсоният олдида турган проблемаларни ҳал этишга ёрдам бермаслигини Юрий Владимирович жуда тўғри айтиб ўтди. Ҳозир ҳарбий мақсадларга сарфланаётган катта-катта моддий ресурсларни одамларнинг турмуш даражасини оширишга, халқлар ўртасида дўстлик ва тинчликни мустаҳкамлашга сарфламоқ керак.

Яқинда бир ёшга тўлган ўғлим ҳаётга биринчи қадамларини қўйди. Дунёдаги миллион-миллион оналар каби мен ҳам ўғлим ва унинг тенгдошлари тепасида ҳамиша қуёш порлаб туришини, улар уруш даҳшатларини билмасликларини, ер юзи болалари тинчликда яшашларини хоҳлайман.

Ш. ХОЛМУХАМЕДОВА,
Ленин ордени нишондори, Тошкент «Малика» ишлаб чиқариш бирлашмасининг тўқувчиси.

ВАТАН ҚУДРАТИНИ МУСТАҲКАМЛАЙЛИК

Америка Қўшма Штатларининг ядро қуроли ва қурол-яроғлар бошқа турларини ишлаб чиқаришни кўпайтириш борасидаги кенг кўламли программалари аввало Совет Иттифоқига ва социалистик ҳамдўстлик мамлакатларига қарши қаратилгандир. АҚШ маъмурияти тарих ғилдирагини орқага буришни, ижтимоий система сифатида социализмни йўқ қилиб юборишни истайди. Лекин бу режалар ҳеч қачон амалга ошмайди. Совет кишилари КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ Ю. В. Андроповнинг Баёнотида тегишли баҳога сазовор бўлган АҚШнинг милитаристик йўлини қаҳр-ғазаб билан қораламоқдалар.

Биз Советлар мамлакатида яшаётганлигимиз билан фахрланамиз. Советлар мамлакати ядро фалокатининг олдини олиш учун ҳаракат қилмоқда, тинчлик ташаббуслари билан чиқмоқда, халқаро кескинликни юмшатиш учун курашмоқда. Хўжалигимиз меҳнатчилари Совет Иттифоқининг тинчликсевар ташқи сиёсатини астойдил маъқуллаб, меҳнат ғайратини оширмоқдалар, далалардаги зарбдор меҳнатлари билан Ватан бойлигини кўпайтиришга интилмоқдалар.

Ҳ. ҲАМРОҚУЛОВА,
Фарғона областидаги Киров номли совхоз бригадири.

Республикамизда йилига минглаб гектар ерлар ўзлаштирилиб, деҳқончилик оборотига киритилмоқда. Ана шу ерлардан тонна-тонна ноз-неъмат, «оқ олтин» етиштириляпти. Натижада хирмонларимиз тобора салмоқли бўлишига эришилмоқда. Бухоро областининг Қоровулбозор массиви ҳам саховат хазинасига айланиб бораётир. Бу ерларда ташкил этилган хўжаликлардан бири — Ульянов номли совхозда дастлабки йилиёқ пахтадан мўл ҳосил етиштирилди.

Заршунослар пешана тери эвазига етиштирилган ҳосилни қисқа муддатларда сифатини бузмаган ҳолда териб олишга пухта ҳозирлик кўрдилар. Терим аниқ график асосида оқилона ташкил этилганлиги туфайли дастлабки кунларданоқ юқори унумдорликка эришилди. Машиналар қувватидан унумли фойдаланаётган Валентин Цой бошлиқ илғор бригада аъзолари эса йиллик планни бажариб, социалистик мажбурият ҳисобига хом ашё топширишяпти.

Республика партия ва ҳукуматининг Мурожаатига амалий иш билан жавоб беришга аҳд қилган совхоз чўлқуварлари ўз имкониятларини чамалаб, ҳосилдорликни пландаги 14 центнер ўрнига 25 центнерга етказиш мажбуриятини олдилар. Суратда: пешқадам механизаторлардан Софья Шин, Ада Ким, Николай Ким ва бригада бошлиғи Валентин Ким терилган пахта сифатини кўздан кечирмоқдалар.

Г. Ёқубов фотолари.

РЕСПУБЛИКА МАТБУОТ МАРКАЗИ ХАБАР ҚИЛАДИ

✦ 5 октябрь эрталабига қадар республика қабул пунктларига 2171856 тонна пахта топширилди. Ўтган куни пахтазорлардан 130155 тонна хом ашё териб олинди.

✦ Мавсум бошидан буён машиналар бункеридан 542847 тонна «оқ олтин» тўкилди. 177343 тонна ингичка толали пахта тайёрланди.

ҲОСИЛДОРЛИК ОРТАДИ

✦ СУРХОНДАРЁ. Шеробод районидаги Нуриддин Муродов номли совхознинг Чори Жалилов бошчилик қилаётган алмашлаб экиш участкаси ингичка толали пахта тайёрлаш бўйича йиллик планни бажарди. 170 гектар ернинг ҳар гектаридан 29 центнердан дурдона йиғиштириб олинди. Участка пахтакорлари 20 октябргача социалистик мажбуриятларини бажариш ва ҳосилдорликни 45 центнерга етказишни кўзлашмоқда.

МЕХАНИЗАТОР ИБРАТИ

✦ ТОШКЕНТ. Бўка районидаги Фрунзе номли колхознинг Худойберди Алиев бошлиқ бригадаси аъзолари 61 гектар ернинг ҳар гектаридан 32 центнердан дурдона йиғиштириб олиб, йиллик планни бажардилар. Ўз агрегати ёрдамида 170 тонна «оқ олтин» терган Абдураҳим Дадабоев бу муваффақиятга муносиб ҳисса қўшди. Заршунослар Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг Мурожаатига жавобан ҳосилдорликни 50 центнерга етказишга аҳд қилдилар.

ПЛАН — БЕШ ИШ КУНИДА

✦ СИРДАРЁ. Ильич районидаги «Правда» совхозининг Ленин ордени кавалери, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети аъзолигига кандидат Мунаввар Мирбобоева бошлиқ бригадаси планни беш иш кунида бажарди.

Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институтининг 530 студенти Меҳнатобод районидаги Ғанишер Юнусов номли совхоз далаларида ишламоқда. Студентлар мавсум бошидан бери хирмонга 755 тонна «оқ олтин» топширдилар.

МУРОЖААТГА ЖАВОБАН

✦ ФАРҒОНА. Республика партия ва ҳукуматининг даъваткор Мурожаатидан руҳланган Бувайда районидаги «Партия XX съезди» колхозининг пенсионери Абдулхай Мавлонов қизлари — Муяссар, Холис, Махпират, Ҳафизаой билан хирмонга кунига 500 килограммдан юқори сифатли хом ашё топширмоқда. Оилавий звено аъзолари мавсумда камида 30 тонна пахта териш мажбуриятини олишган.

МАРРА — 60 ЦЕНТНЕР

✦ БУХОРО. Коғон районидаги «Коммунизм» колхозининг Ўзбекистон Компартияси XX съезди делегати Саъдулла Абдуллаев бошлиқ бригадаси ҳар гектар ердан 31 центнердан хирмон кўтариб, планни ошириб бажарди. Давлатга 248 тонна «оқ олтин» топширилди.

ҚЎРИҚ ДУРДОНАСИ

✦ ХОРАЗМ. Хонқа районидаги Охунбобоев номли колхознинг Давлат Матчонов бошлиқ чўлқуварлар бригадаси йиллик план бажарилганлиги ҳақида рапорт берди. Ҳар гектар ердан 33 центнердан хирмон кўтарилиб, қабул пунктига 284 тонна «оқ олтин» топширилди.

МАСЪУЛИЯТСИЗЛИК ОҚИБАТИ

✦ АНДИЖОН. Областдаги мавжуд 2339 пахта териш машинасининг 1319 таси бекор турибди. Ҳар бир машина билан ўртача 2,8 тоннадан пахта териляпти, холос. Бу кўрсаткич Андижон, Хўжаобод, Жалолқудуқ районларида 1,9 тоннадан ошмаётир.

Машиналарнинг бекор туриши техника воситаларини мавсумга ёмон тайёрланганлиги, ремонт техника хизматининг иши талаб даражасида эмаслиги туфайлидир.

МЕҲНАТ АКТИВЛИГИ

✦ НАМАНГАН. Республика партия ва ҳукуматининг Мурожаати область пахтакорларининг меҳнат активлигини янада ошириб юборди. Тўртинчи октябрь куни пахта йиғим-теримида 160 минг теримчи иштирок этди.

Механизаторлар ҳам зарбдорчасига ишлашмоқда. Задарё районидан Холдорали Қораев, Александр Кувшин, Тўрақўрғон районидан Йўлдошали Алибоев, Қамариддин Абдуллаев каби пешқадам механизаторлар бир кунда ўз агрегатлари бункеридан 15—20 тоннагача хом ашё тўкишга муваффақ бўлмоқдалар.

ЯНА 100 ТОННА

✦ ҚАШҚАДАРЁ. Ғузор районидаги «Халқобод» колхози заршунослари давлатга ингичка толали пахта сотиш бўйича социалистик мажбуриятларини бажардилар. Қабул пунктларига 419 тонна қимматбаҳо хом ашё топширилди. Республика партия ва ҳукуматининг Мурожаатига жавобан хўжалик пахтакорлари яна 100 тонна «оқ олтин» тайёрлаш мажбуриятини олдилар.

Шу райондаги Ленин номли совхоз заршунослари ингичка толали пахта тайёрлаш планини адо этдилар. Қабул пунктларига 107 тонна ипак пахта топширилди.

САВДО-САНОАТ ПАЛАТАСИ АЪЗОЛАРИНИНГ ЙИҒИЛИШИ

5 октябрь куни Тошкентда Ўзбекистон ССР Савдо-саноат палатаси ҳақиқий аъзоларининг умумий йиғилиши бўлди.

Йиғилиш қатнашчилари қилинган ишларнинг якунларини, партия XXVI съезди ва КПСС Марказий Комитети шундан кейинги Пленумларининг қарорлари асосида бу ишларни янада такомиллаштириш вазифаларини муҳокама этдилар. Палата раҳбар органларининг янги состави, СССР Савдо-саноат палатасининг съездига делегатлар сайланди. Д. Ю. Мирсаидова Ўзбекистон ССР Савдо-саноат палатасининг раиси этиб сайланди. (ЎзТАГ).

ПЛАНЕТАНИНГ БИР КУНИ

БМТ БОШ АССАМБЛЕЯСИНИНГ 38-СЕССИЯСИДА

СОВЕТ ДЕЛЕГАЦИЯСИНИНГ НУТҚИ

НЬЮ-ЙОРК, 5 октябрь (ТАСС). БМТ Бош Ассамблеясининг ялпи мажлисида совет делегацияси бошлиғининг ўринбосари, СССРнинг БМТ ҳузуридаги доимий вакили О. А. Трояновский ўқиб эшиттирган нутқ текстида, жумладан, бундай дейилади:

Мислсиз миқдордаги қурол-яроғларнинг оғирлигидан планетамизнинг бели букилай деб турибди. Унда мисли кўрилмаган вайронгарчилик келтирувчи қудрат тўпланган. Шундай ҳолатга етиб келиндики, бу қурол ишга солингудек бўлса, инсоният цивилизацияси тақдирининг ўзи таҳлика остида қолади.

Ўзларининг ҳаддидан ошган ғайритабиий нафсларини қондириш учун халқаро муҳитни кескинлаштираётган кучлар ҳозирги вақтда жуда активлашганлиги аҳволни баттар мушкуллаштирмоқда.

Шу кучларнинг хатти-ҳаракатлари телбанамо тус олганлиги ажал келтирувчи қуролнинг ҳаддан ташқари катта потенциали билан бирга қўшилиб, иборали қилиб айтганда, тинчликка солинаётган хавфга сифат жиҳатидан янги ўлчов бахш этадиган портловчи қоришмани вужудга келтирмоқда.

Ҳозир вужудга келаётган вазиятга татбиқан урушнинг олдини олиш вазифаси, айниқса, муҳим аҳамият касб этмоқда.

Ядро ҳалокати бутун инсониятга хавф солиб турган бир шароитда тинчликни сақлаш тўғрисидаги ғамхўрликни ҳамма нарсадан устун қўйиш — сиёсий қарорлар қабул этишга алоқадор бўлган барча кишиларнинг бурчидир.

Барча қитъаларда халқларнинг урушга қарши ҳаракатлари кенгайиб бормоқда, уларнинг тинчликни сақлаб қолиш учун курашдаги активлиги кучаймоқда. Шундай бўлиши ҳам табиий: одамлар ўз келажаги учун доимо таҳликада яшай олмайдилар ва бундай ҳолатда яшашни хоҳламайдилар.

БМТга аъзо бўлган баъзи мамлакатларнинг йўли халқларнинг шу ташкилот Уставида мақсадлари ва принципларида мужассамлаштирилган ва тинч турмушга бўлган азалий интилишига, кўпчилик тинчликсевар давлатларнинг манфаатларига зид булиб чиқмоқда. Бу йўл ижодкорларининг мезони НАТО блокининг Вашингтон зўри билан қабул этилган қарорларида яққол намоён бўлиб турибди. Уларнинг сиёсати ҳарбий устунликка эришишга қаратилган, шундай устунлик позициясида туриб, улар ҳукмронлик қилишни, бошқаларга буйруқ беришни хоҳлайдилар.

Чамаси, АҚШ ва НАТОнинг ядро қуроли жойланган ертўлалари лиқ-лиқ тўлиб етибди. Шундай бўлса ҳам улар ҳарбий конвейерларнинг ҳаракатини жон-жаҳдлари билан тинимсиз жадаллаштирмоқдалар. Қурол-яроғларнинг қайси турини олиб кўрманг, улардан ҳар бири ё кўпайтирилмоқда, ёки янгилари билан — тағин ҳам ҳалокатли турлари билан алмаштирилмоқда.

Ядро воситалари ва бошқа турдаги қурол-яроғларни кўплаб ишлаб чиқармоқдалар. Ваҳшиёна нейтрон ва янги химиявий қуролни жамғармоқдалар. Космосда ва космосдан қилинадиган жанговар операциялар учун системалар яратишга навбат келди.

Ядро қуролини СССР ва унинг иттифоқчилари чегараларига имкони борича яқинлаштиришни — Американинг ўртача олисликка учириладиган янги ракеталари — «Першинг-2» ва қанотли ракеталарини Ғарбий Европага ташиб олиб боришни мўлжалламоқдалар.

Жанубга ва Шарққа назар ташланса-чи? У ерда ҳам қуруқлик ва сув ядро қуроли билан тўлдирилмоқда. Бу иш кенг географик диапазонда — Диего-Гарсиядан Окинавагача, Ҳинд ва Тинч океанларининг кенгликларида содир бўлмоқда.

Ўзларининг урушга тайёргарликларини тинимсиз кучайтиришни оқлаш учун уруш васвасасини қасддан кучайтирмоқдалар, бунда энг қўпол иғвогарликларни уюштиришдан ҳам тап тортмаяптилар.

Жанубий Корея самолётининг СССР осмон бўшлиғига бостириб кириши билан боғлиқ бўлган можарога бизнинг томонимиздан принципиал баҳо берилди, дейилади сўнгра нутқда.

Давлатларнинг суверенитетига, жумладан, улар чегараларининг дахлсизлигига тажовуз қилишга ҳеч кимнинг ҳаққи йўқ. Бу — халқаро ҳуқуқнинг ҳамма эътироф этган нормасидир. Бу норма БМТ Уставига тўла-тўкис мос келади. Бинобарин, бизнинг чегараларимизни бузишга уриниб кўрадиган ҳар қандай кимсалар бунинг учун тўла жавобгар бўлишини билиб қўйиши керак.

Халқаро мажбуриятларнинг муқаддаслиги тўғрисида фикр юритишни, давлатлар ўртасидаги муносабатларда ахлоқ-одоб ҳақида ваъзхонлик қилишни хуш кўрадиган кимсалар давлат арбобларига, давлатларгагина эмас, шу билан бирга Бирлашган Миллатлар Ташкилотига нисбатан ҳам ҳурматсизлик қилиб, энг оддий одоб қоидаларини поймол этмоқдалар. Ю. В. Андроповнинг яқинда берган Баёнотида уқтириб ўтилганидек, умуман, тинчлик ва хавфсизликни сақлаши лозим бўлган халқаро ташкилот милитаристик васваса ҳаддан ташқари авж олдирилаётган ва шу ташкилотнинг юксак шаъни таҳқирланаётган мамлакатда туриши мумкинми? деган савол туғилади.

Дунё тақдирини ҳал этувчилар ролини даъво қилаётган кимсалар баъзан АҚШдан минглаб миль олисда жойлашган дунёнинг ўзларига ёқиб қолган бирон-бир районини ҳаётий манфаатларимиз доираси деб, уялмай-нетмай эълон қилмоқдалар. Улар бутун дунёда чегара устунларини қўйиб чиқишга тайёрдирлар, деб уқтирилади нутқда. Масалан, Яқин Шарқ АҚШнинг «ҳаётий манфаатлари» доирасига киритилган. Яқин Шарқда улар арабларга қарши янги-янги битимларни, фаластин халқининг дахлсиз ҳуқуқларини поймол этадиган режаларни тиқиштиришга интилмоқдалар. Бу районда ўзларининг ҳозир бўлиб туришларини, шу жумладан, ҳарбий кучлари туришини қадам-бақадам мажбуран тиқиштирмоқдалар. Исроилни ўзининг агрессив сиёсатини давом эттиришга рағбатлантирмоқдалар. Бунинг натижасида Яқин Шарқдаги ҳарбий хавф-хатар ўчоғи сўнмаяпти, можаронинг тинч бартараф этилиши эса амри маҳол бўлиб қолмоқда. Ушбу райондаги халқларнинг ҳаётий манфаатларига ҳам, халқаро хавфсизлик манфаатларига ҳам зиён етказилмоқда.

Совет Иттифоқи Исроил агрессиясининг оқибатлари тугатилиши учун, араб халқларининг қонуний ҳуқуқларини, шу жумладан фаластинлик араб халқининг ўз давлатини барпо этиш ҳуқуқини қўллаб-қувватлаб можаро адолатли тарзда ҳар жиҳатдан бартараф этилиши учун барча манфаатдор томонлар, шу жумладан, фаластин халқининг бирдан-бир қонуний вакили — Фаластин Озодлик Ташкилоти тенг ҳуқуқли асосда иштирок этган ҳолда Яқин Шарққа доир халқаро конференция чақирилиши учун муттасил курашиб келмоқда.

«Ҳаётий манфаат»лар деб аталмиш гегемончилик сиёсатига уни ўтказиш воситалари ҳам мутаносибдир. Яқин Шарқ, Жануби-Ғарбий Осиё, Африка қитъасидаги қарийб йигирмата суверен давлатга нисбатан босқинчилик ҳаракатлари қилиш учун тузилган «марказий қўмондонлик» худди шундай воситалардандир.

Бирон давлатда Вашингтонга ёқмайдиган ички ўзгаришларнинг олдини олиш учун мўлжалланган «тез ҳаракат қилувчи кучлар» доимо тайёр тутилмоқда. НАТО блокидаги давлатлар орасида шундай кучларни тузиш расм бўлиб қолди, дейиш мумкин. Бунинг оқибати нима эканлигини Чаддаги воқеалар кўрсатмоқда.

АҚШнинг дунёга ёйилган кўпдан-кўп ҳарбий базалари-чи? Уларни ҳам ўз озодлиги учун курашаётган, ўз суверенитетини ҳимоя қилаётган халқлар ва мамлакатларга қарши фойдаланиш учун мослаштиришяпти. Шундай кураш бўлаётган районларда янги ҳарбий базалар қуриш учун жойлар қидирилмоқда.

Ўзга юртнинг ҳукмига бўйсунишни истамайдиган соҳиллар сари авианосец ва линкор кемалари юборилмоқда. Кўпгина мустақил мамлакатларнинг соҳил бўйида замонавий «канонеркалар» изғиб юрибди.

Халқаро вазият ҳозирги ёмонлашуви гўё Афғонистондаги маълум воқеалардан бошланган, деб кўрсатиш учун қанчадан-қанча куч-қувват сарфланди.

Ана шу тезисни қабул қилишга мойил бўлганлар учун ҳам унинг бемаънилиги равшанлашиб бормоқда, дейиш мумкин. Афғон халқининг ғанимлари бу халқ ўрта аср зулматидан қутулишга қарор бериб, демократик жамият қуришга киришганлигига тоқат қилишни хоҳламаяптилар.

Афғонистон теварагида вужудга келган вазият, таъкидлаб ўтаманки, проблеманинг ташқи жиҳати Афғонистон Демократик Республикаси ҳукумати таклифлари асосида бартараф этилиши мумкин. Совет Иттифоқи бу таклифларни тўла-тўкис қўллаб-қувватламоқда. Қуролли бостириб киришларга, умуман АДРнинг ишларига четдан ҳар қандай аралашувга чек қўйиш лозим.

Реал воқелик заминида қаттиқ туриладиган бўлса, халқаро вазиятда таҳдидли тенденциялар кучайишининг манбаи Ю. В. Андропов яқинда берган Баёнотда айтганидек, АҚШнинг тинчликка жиддий хавф-хатар солувчи милитаристик йўлидадир, деган хулосага келиш муқаррардир. Бу йўлнинг моҳияти бошқа давлатлар ва халқларнинг манфаатлари билан ҳисоблашмай Америка Қўшма Штатларига дунёда устун мавқени таъминлашга уринишдан, дунё тараққиётининг объектив жараёнини тўхтатиб, уни орқага буриб юборишга уринишдан иборатдир.

Аҳволнинг бундан ҳам ёмонлашуви олдини олишга қодир амалий қадамлар қўйиш зарур, деган хулоса чиқариш лозим. Жаҳондаги воқеаларда бўлган хатарли оғиш тўхтатилиши ва бу воқеаларнинг ривожи халқаро муносабатларни соғломлаштириш сари йўналтирилиши керак.

Совет Иттифоқи, социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари ана шу мақсадга эришиш учун ўзларига боғлиқ ҳамма ишларни қилмоқдалар.

Европада ядро қуролларини чеклаш тўғрисидаги масалада вужудга келаётган аҳвол муносабати билан ҳозир бошдан кечирилаётган пайт масъулияти, айниқса каттадир.

АҚШнинг НАТО блоки қарори билан хаспўшланаётган ва Ғарбий Европадаги баъзи мамлакатларда янги ядро ракеталарни жойлаштириш режалари қитъадаги ва ундан ташқаридаги сиёсий иқлимни анчадан бери заҳарлаб келмоқда. Шу режаларни амалга ошириш бутун Европадаги вазиятга ва халқаро вазиятга ҳалокатли таъсир кўрсатиб, ядро қарама-қаршилигини анча кескинлаштириб юборган бўлур эди.

Биз умуман ядро қуролини ва Европадаги ядро воситаларини нима қилиш кераклиги хусусидаги режалар ва фикрларга қарама-қарши йўл тутилиши лозим, деб ҳисоблаймиз.

Совет Иттифоқи масалани тубдан ҳал этишни: Европадан ўртача олисликка учириладиган, шунингдек, тактик шундай воситаларнинг ҳаммасини йўқотишни таклиф этди. Аммо НАТО томони бундай қарорга тайёр эмасмиз, деб ошкора айтмоқда.

Биз Европада ўртача олисликка учириладиган ҳар қандай янги воситалар жойлаштирилишидан воз кечиш, СССР ва НАТО блокидаги мавжуд шундай воситаларнинг ҳаммасини тахминан уч баравар қисқартириш тўғрисида таклиф киритдик. Бошқача қилиб айтганда, Европани шу қуролдан батамом халос этиш сари бориладиган йўлнинг учдан икки қисми босиб ўтилган бўлур эди.

Яқинда Совет Иттифоқи аҳдлашувга келиш истагини яна бир карра намойиш этди. Бизнинг таклифимиз шуни кўзда тутадики, ўзаро мақбул битимга эришилгач, шу жумладан, АҚШ Европада янги ракеталарни жойлаштириш режаларидан воз кечгач, СССР мамлакатнинг Европа қисмида ўртача олисликка учириладиган ўз ракеталарини Англия билан Франциядаги ракеталар сонига баравар келадиган даражага қадар қисқартириб, шу қисқартирилувчи ракеталарнинг ҳаммасини, шу жумладан, СС-20 ракеталарининг анчасини йўқотган бўлур эди.

Бу тадбир СССР гўё қисқартирилиши лозим бўлган СС-20 ракеталарини Европадан Шарққа кўчириб сақлаб қолиш ниятидадир, деган даъволарни пучга чиқаради.

АҚШнинг тутган позицияси музокараларда силжиш бўлишига йўл қўймаяпти. Бу позиция НАТО блокидаги мамлакатлар ихтиёрида бўлган ўртача олисликка учириладиган ядро қурол-аслаҳахоналари қўл тегизилмай сақлаб қолинган ҳолда Совет Иттифоқини бир томонлама қуролсизлантириш талабидан иборат бўлмоқда.

Совет Иттифоқи, Варшава Шартномасидаги давлатлар ҳарбий жиҳатдан устунликка ҳам интилмайдилар, шу билан бирга ўзларига нисбатан ҳарбий устунлик бўлишига ҳам йўл қўймайдилар. Улар ҳамиша тенглик бўлиши учун, тенглик бўлганида ҳам мумкин қадар анча паст даражада тенглик бўлиши учун курашмоқдалар.

Стратегик қуролларни чеклаш ва қисқартириш хусусидаги музокараларда СССРнинг қилаётган таклифлари ҳам шундай ёндашувни назарда тутади. Бу музокараларда бошқа чоралар қаторида стратегик учирувчи ракеталар жами сонини қисқартириш ва айни маҳалда шу ракеталардаги ядро зарядлари жами миқдорини келишиб олинган лимитга қадар анча, чорак қисмидан кўпроқ қисқартириш кўзда тутилади. Бизнинг таклифларимиз тенглик ва баб-баравар хавфсизлик принципига қатъий риоя этилгани ҳолда умумий ҳарбий стратегик барқарорликни мустаҳкамлаш манфаатларидан келиб чиқади.

Дунёни жарга итарувчи ҳар қандай хатти-ҳаракатларни, ядро уруши мақбуллиги ва бу урушда ғалаба қозониш мумкинлигига асосланувчи ҳар қандай доктрина ва режаларни мутлақо оқлаб бўлмайди, дейилади ҳужжатда.

Совет Иттифоқи ана шуларга амал қилиб, БМТ Бош Ассамблеясининг ҳозирги сессияси кун тартибига «Ядро урушини қоралаш» масаласини муҳим ва шошилинч масала сифатида киритишни таклиф қилади.

Ядро урушини қоралаш ядро қуроллари билан қуролланиш пойгасини жиловлаш борасидаги амалий қадамлар билан самарали мустаҳкамланмоғи керак.

Ана шу жиҳатдан олганда ядро қуроли бўлган давлатларнинг ҳаммаси шу қуролларни кўпайтирмаслиги ўз вақтида кўрилган ва реал сезиларли чора бўлур эди. Ядро қуролларини шу таҳлитда кўпайтирмаслик ғоясини дунёдаги ядро қуролига эга бўлган ва ядросиз мамлакатлар тобора кўпроқ қўллаб-қувватламоқдалар.

Бундан илгари мамлакатимиз стратегик қуролларни чеклаш ва қисқартириш ҳамда Европада ядро қуролларини чеклаш хусусидаги музокаралар чоғида Европадаги стратегик аҳамиятдаги, шунингдек, ўртача олисликка учириладиган қуролларни ана шу музокаралар даврида дарҳол кўпайтирмасликка киришишни таклиф қилиб чиққанди.

Энди бўлса, Совет Иттифоқи БМТ Бош Ассамблеяси сессиясининг муҳокамасига «Ядро қуролини кўпайтирмаслик»дан иборат шошилинч ва муҳим масалани киритади.

Биз ядро аслаҳахоналаридаги барча қуроллар, шу жумладан, элтиш воситалари ва ўқ-дориларнинг ҳамма турлари кўпайтирилиши самарали контрол остида тўхтатилишини, янги тур ва типдаги шундай қуролларни жойлаштиришдан воз кечишни, ядро қуролларининг ҳамма хил синовлари, шунингдек, уларни элтувчи янги тур ва типдаги воситаларни синаб кўриш тўхтатиб турилишини, қурол яратиш мақсадларида парчаланувчи материаллар ишлаб чиқариш тўхтатилишини таклиф қиламиз.

Ядро қуролига эга бўлган барча давлатлар ядро қуролини миқдор ва сифат жиҳатидан бир вақтда кўпайтирмай қўйиши — мақсадга эришишнинг энг яхши йўлидир. Мамлакатимиз бу ишни биринчи навбатда СССР ва АҚШда икки томонлама асосда, ядро қуролига эга бўлган бошқа давлатларга ўрнак бўлиш тартибида қилинишига ҳам тайёрдир.

Совет Иттифоқининг шу сессия муҳокамасига қўйилган «Космик фазода ва космосдан ерга нисбатан куч ишлатишни тақиқлаш тўғрисида шартнома тузиш ҳақида»ги таклифи космик фазо ҳарбийлаштирилишининг олдини олиш тўғрисида қайғуришдан келиб чиққан бўлиб, ниҳоятда муҳим аҳамият касб этади.

Социалистик мамлакатлар Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар билан Шимолий Атлантика иттифоқи давлатлари ўртасида ўзаро ҳарбий куч ишлатмаслик ва тинчлик муносабатларини сақлаш тўғрисида шартнома тузишни биргалашиб таклиф қилганликларини алоҳида уқтириб ўтаман. На ядро, на оддий — ҳеч қандай қурол ишлатмаслик, умуман куч ишлатмаслик мажбурияти ўзаро хавфсираш ва ишонмаслик руҳини йўқотишга ёрдам берган бўлур эди. Бу таклиф Европа сиёсати ва жаҳон сиёсатининг олдига тобора равшан қилиб қўйилмоқда.

Европада ишонч ва хавфсизликни мустаҳкамлаш ҳамда қуролсизланиш чораларига бағишланган конференция Европада хавфсизликни ва халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш ишида муҳим роль ўйнамоғи лозим. Бу конференция келаси йил январь ойида Стокгольмда ўз ишини бошлайди. СССР нимаики ўзига боғлиқ бўлса конференциянинг иши Европа мамлакатлари ва бошқа мамлакатлардаги сиёсий доиралар ва ғоят кенг жамоатчилик доиралари кутганига мос ҳолда самарали ўтишига ҳаракат қилади.

Совет Иттифоқи Ғарбий Европа мамлакатлари билан кўп ёқлама алоқаларни сақлаш ва кўпайтиришга катта аҳамият беради. Биз бу мамлакатлар билан муносабатларни Хельсинки Якунловчи акти очган йўлда, ишонч ва ҳамкорлик руҳида бундан буён ҳам қўллаб-қувватлаш ниятидамиз.

Умумевропа кенгашида қатнашган давлатлар вакилларининг Мадриддаги учрашуви муваффақиятли тугаганлиги ва Европанинг барча халқларига яхши самаралар келтирган кескинликни юмшатиш сиёсати мустаҳкам ҳаётий куч запасига эга эканлигининг ифодасидир, деб тўғри қабул қилинмоқда.

Биз ўзаро нормал, муқим муносабатларда бўлиш Совет Иттифоқи билан Қўшма Штатлар манфаатларини кўзлайди, деган нуқтаи назарга ҳамиша амал қилиб келмоқдамиз ва шу муносабатларни умуман яхшилаш, тинч ҳамкорлик қилиш учун курашяпмиз.

Ҳозирги вақтда Совет — Америка муносабатларининг аҳволи бизга боғлиқ бўлмаган ҳолда кескин бўлиб турибдики, бу нарса халқаро вазиятга ҳам таъсир кўрсатмоқда.

Дунёнинг Хитой Халқ Республикаси каби катта давлати халқаро кескинликни юмшатишга, ядро уруши хавфини йўқотишга анча кўмак бера олади.

Совет Иттифоқи икки томонлама муносабат масалалари юзасидан, шунингдек, тинчликни ва халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш билан алоқадор муҳим проблемалар юзасидан Хитой билан сиёсий мулоқот бошлашга тайёр. Совет—Хитой муносабатларининг ижобий ривожланиши иккала халқнинг фаровонлигига ёрдам берган, жаҳон майдонидаги сиёсий вазият яхшиланишига хизмат қилган бўлур эди. Бу муносабатлар иккала томон манфаатларини назарда тутиб ва ўзаро ҳурмат асосида, учинчи бир мамлакатга зиён етказмаган ҳолда тузилиши лозим, албатта.

Биз халқаро тинчликни ҳимоя қилишда Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатларининг активлиги кучайиб бораётганлигини табриклаймиз. Бу мамлакатлар ўз миллий ва социал тараққиётнинг машаққатли вазифаларини ҳал этиш учун мустаҳкам тинчликка муҳтождирлар.

Ана шу мамлакатларнинг шу йил Деҳли шаҳрида бўлиб ўтган анжумани якунлари қўшилмаган давлатлар ҳаракати урушга қарши, империализмга қарши йўлдан бораётганлигини яна бир бор намойиш этди.

Ҳозир Қўшилмаслик ҳаракатига бошчилик қилаётган Ҳиндистоннинг тинчликсевар сиёсати обрў-эътибор қозонди. Совет Иттифоқи Ҳиндистон билан дўстлик ва қалин ҳамкорлик алоқалари боғлаб келмоқда ва буни иккала томон юксак қадрламоқда.

СССР давлатлар ўртасидаги алоқаларда тенг ҳуқуқсизлик ва эксплуатация ҳар қандай кўринишларини тугатиш, иқтисодий алоқаларда ишончни мустаҳкамлаш, адолатли халқаро иқтисодий муносабатлар ўрнатиш тўғрисидаги масалада принципиал йўлдан бормоқда.

Ҳозирги хавотирли халқаро вазиятда халқаро хавфсизликни сақлаш воситаси сифатида БМТнинг бутун салмоқли потенциалини ҳам ишга солиш зарур, деб таъкидланади нутқда. Совет Иттифоқи Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг ядро уруши хавфини йўқотишга, қуролланиш пойгасини жиловлашга, халқаро кескинликнинг мавжуд манбаларини тугатиш ва янги манбалари очилишига йўл қўймасликка, давлатлар ўртасида БМТ Уставига мувофиқ тинчлик ва ҳамкорлик муносабатларини ривожлантиришга қаратилган куч-ғайратларни қатъий ва изчиллик билан қўллаб-қувватлаб келди ва бундан кейин ҳам шундай қилаверади.

БМТнинг даъвати

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). БМТнинг апартеидга қарши махсус комитети ҳукуматларга ва жамоат ташкилотларига мурожаат этиб, Жанубий Африка зиндонларида тутқин бўлиб ётган сиёсий маҳбуслар билан бирдамлик кунини кенг миқёсда нишонлашга чақирди.

БМТ қароргоҳида тарқатилган баёнотда мазлум африкалик халқ озодлиги учун курашчилар дарҳол бўшатиб юборилишига эришиш зарурлиги таъкидланади.

БМТ Бош Ассамблеясининг қарорига биноан ҳар йили 11 октябрда Жанубий Африкадаги сиёсий маҳбуслар билан бирдамлик куни нишонланади.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● ГАВАНА. Куба меҳнаткашлари касаба союз маркази XV съездининг асосий ҳужжатлари лойиҳаларини муҳокама қилишда Озодлик оролидаги ишчилар синфи ва меҳнаткаш зиёлиларнинг 1 миллиондан кўп вакили иштирок этди. Съезд келгуси йил февраль ойида бўлади. Куба матбуотининг уқтириб ўтишича, ишлаб чиқариш коллективларида йиғилишлар амалий, демократик вазиятда ўтмоқда.

● КОПЕНГАГЕН. Дания яқин йилларда кескин иқтисодий проблемаларга дуч келади. Мамлакат экономика министри Андерс Андерсен бу ерда бўлиб ўтган матбуот конференциясида шуни эътироф этди. У Дания экономикасининг ривожи тўғрисидаги ярим йиллик ҳисоботни тақдим этди.

● ДАМАШҚ. Исроилда озиқ-овқат ва бошқа энг зарур моллар нархи яна оширилганлиги эълон қилинди. Исроил газеталарининг хабар беришича, нон, гўшт, тухумнинг нархи 12 процент кўтарилган, айни вақтда ҳар хил ёқилғи ҳам қимматлашган, уй-жойларни иситиш учун кўплаб фойдаланилаётган мазут нархи 10 процент қимматлашган.

(ТАСС).

КАПИТАЛИЗМ ИЛЛАТЛАРИ

ЧУҚУР ТАНГЛИК

Ҳозирги вақтда Австрия экономикаси бошидан кечираётган чуқур танглик ҳодисалари мамлакат аҳолисининг энг ҳуқуқсиз ва камбағал қисми бўлган деҳқонларга айниқса, оғир таъсир ўтказмоқда.

Расмий статистика маълумотларига кўра, кейинги ўн йил ичида ҳар ўн фермадан бири хонавайрон бўлган, ҳар икки деҳқон оиласидан бири шу қадар кам даромад оладики, у қўшимча равишда ишлашга мажбур бўлмоқда. Шу билан бирга деб, таъкидлайди «Рундшау» газетаси, қишлоқ меҳнатчиларининг ўртача иш ҳақи ишчилар иш ҳақининг ярмидан ҳам камроғини ташкил этиб, бу тафовут йил сайин ошиб бормоқда. Муҳтожлик деҳқонларни туғилиб ўсган юртини ташлаб, шаҳарларга жўнаб кетишга мажбур этмоқда. Шаҳарларда эса улар ғоятда оғир ва кам ҳақ тўланадиган юмушларни бажаришга мажбур бўладилар.

Қишлоқ хўжалигида банд бўлган аёллар айниқса оғир аҳволдадирлар. Улар иш қидириб шаҳарга кетган эрлари илгари бажарган ишларнинг талай қисмини адо этишга мажбур бўлмоқдалар. Уларнинг кўплари ҳафтада 90 соатдан меҳнат қилмоқдалар.

МАКТАБЛАР БЎМ-БЎШ

Американинг кўпгина мактабларидаги синф хоналари сентябрь ойининг бошидан буён бўм-бўш турипти. Бу мактабларнинг ўқитувчилари ялпи ишдан бўшатишларнинг тўхтатилишига ва иш шароитларининг яхшиланишига эришиш учун забастовка курашини олиб бормоқдалар.

Мамлакатнинг 6 та штатидагина маъмурлар мактаб ўқитувчиларининг одилона талабларини қондиришни хоҳламаётганлиги сабабли 73 мингдан зиёд ўқувчи машғулотларга қатнай олмаяпти. АҚШда ўқитувчилар энг кам ҳақ тўланадиган хизматчилар қаторига киради. Маҳаллий маъмурлар забастовкаларни бостириш учун турли хил жазо усулларидан фойдаланмоқдалар. Чунончи, Рот-Айленд штатидаги икки шаҳарда ўқитувчиларнинг стачкалари «ғайри қонуний стачка» деб эълон қилинди. Иш ташловчилардан 1600 ўқитувчига эса ўз ишларига қайтиб боришга суд йўли билан буйруқ берилди. Бироқ улар зўравонликка бўйсунмадилар. Натижада уларга кўп миқдорда жарима солишга қарор қилинди.

редакция почтасидан

БОЛАЛАР АРДОҚДА

Ғиждувон районидаги «Пахтаобод» колхозида пахтакор оналарга «оқ олтин» йиғим-теримида фаол иштирок этишлари учун зарур шарт-шароитлар яратиб берилган. Бу ерда оналар ва болаларга алоҳида ғамхўрлик қилиняпти. Кичкинтойларнинг деярли ҳаммаси боғча-яслиларга жалб этилган. Уларнинг яйраб-қувнаб ўсишлари учун меҳрибон тарбиячилар алоҳида ғамхўрлик қилишяпти.

Пахта йиғим-терими долзарб паллага кирган шу кезларда хўжаликда 3 та доимий, 4 та мавсумий болалар боғчаси ишлаб турибди. Айниқса, «Нилуфар», «Ғунча», «Бахтли ёшлик» боғчаларида тарбия ишлари намунали йўлга қўйилган. Барно Очилова, Ойша Ортиқова, Норбиби Ҳалимова сингари жонкуяр тарбиячилар кичкинтойлар атрофида ҳамиша парвона.

Фарзандлари севимли маскан, меҳрибон тарбиячилар оғушида, ардоқлаб тарбияланаётганидан кўнгли тўқ оналар колхознинг 6 минг тонналик хирмонини юксалтиришга баракали улуш қўшаётирлар.

А. БОТИРОВА,
Бухоро области.

ЮРГАН ДАРЁ

Қўқонлик Юзвой ота Ўрунов 70 ёшга кирганини нишонлаганига кўп бўлгани йўқ. Отахон ҳаётнинг аччиқ-чучугини тотиган, Улуғ Ватан уруши қатнашчиси, кўпни кўрган кексаларимиздан. Узоқ йиллар мобайнида 1-пахта тозалаш заводида оддий ишчи бўлиб меҳнат қилди. Пенсияга чиқиб, кексалик гаштини сурадиган пайтда ҳам бўш келмай, меҳнат қилиб келмоқда.

Яқинда Юзвой ота меҳнат отпускасини олиб, Қўқондан Шоҳимардонгача бўлган йўлни пиёда кезишга журъат этди. 150 километрдан ортиқроқ йўлни ўн кун ичида босиб ўтгач, бир неча кун дам олди. Сўнгра яна Қўқонга пиёда қайтиб, жами масофани 300 километрга етказди.

— Кейинги йилларда оёқ оғриғига дучор бўлган эдим, — дейди у. — Дори-дармонлар кор қилмади. Шундан кейин ёшликдаги ғайратим қўзиб, пиёда юришга аҳд қилдим. Ўзига хос саёҳатимнинг дастлабки икки кунида оғриқ безовта қилиб турди. Учинчи кунидан бошлаб эса ўзимни яхши ҳис эта бошладим. Мана, ҳозир жуда тетик ва бардамман. Энди бундай хосиятли юришларни канда қилмайман.

Н. ИБРОҲИМОВ,
Улуғ Ватан уруши қатнашчиси.

ТААЖЖУБДАМИЗ

Биз Бўстонлиқ районининг Хондайлиқ қишлоғида истиқомат қиламиз. Колхозимиз Калинин номи билан аталади. Унда 630 та хўжалик яшайди. Бир муаммо кўп йиллардан бери ҳал бўлмай, қишлоқ аҳлини қийнаб келяпти. У ҳам бўлса — сув муаммоси. Яқин йилларгача ичимлик сув табиий булоқлар ҳисобига эди. Турли сабабларга кўра, булоқларнинг суви қишлоғимизга келмай қолди. У ҳам майлику, одамларни ичимлик сув билан ва томорқаларни суғориш учун кунига яраб турган ариқ сувидан ҳам деярли маҳрум бўлдик. Чунки колхоз молхонаси ариқнинг юқори қисмига қурилгани учун ягона обиҳаёт манбаимизни ҳам ифлослантирди. Ариқнинг суви томорқа ва боғларимизни суғоришга етмай қуриб қоляпти. Шу сабабдан бир неча бор колхоз правлениесининг раиси Р. Қорабоевга арзимизни айтдик. Аммо, раис аҳолини бор сувдан ҳам маҳрум этиб, ўзанни лалми ерларга буриб юборди. Бетон лотоклар ёрдамида бу ерга келтирилган сувнинг кўп қисми беҳудага сарф бўляпти.

К. АЪЛОЕВ,
У. ТУРДИБОЕВ,
Т. ШОҒИЁЗОВ,
Улуғ Ватан уруши инвалидлари, жами 15 та имзо.
Тошкент области.

САНЪАТ ОЛАМИДА

ТОШКЕНТЛИК АРТИСТЛАРГА ОЛҚИШЛАР

Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон ССР Давлат академик Катта театрининг гастроллари Москва маданий ҳаётининг манзарасида ёрқин бир воқеа бўлди. Театр Кремлдаги Съездлар саройида кўрсатаётган ҳар бир спектаклни томошабинлар қарсаклар билан кутиб олмоқдалар. Аншлаглар, москвалик томошабинлар ва шаҳар меҳмонларининг яхши баҳолари пойтахт саҳнасида тошкентлик артистлар муваффақиятга эришганликлари тўғрисида яққол далолат беради.

— Тошкентлик опера ва балет артистларининг ижоди тўғрисида кўп яхши гаплар эшитганман, — дейди пойтахт меҳмони, БАМдаги Тинда шаҳри 1-мактабининг илмий мудираси Т. Минкина. — Мана энди отпускам вақтида бу ерда, Москвада уларнинг ишлари билан танишдим. Мен кўрган спектакллар ҳақиқатан санъат байрамидир. Улар ранг-баранг, янги ифода воситалари билан бир-биридан фарқ қилиб турибди.

Москвада чиқадиган газеталар саҳна ветеранлари, шунингдек ижодкор ёшлар ижролари юксак даражада эканлигини, постановкалар оригиналлигини ёзмоқда. Радио ва телевидение программалари орқали гастролларнинг бориши ёритилмоқда.

— Москвадаги гастроллар бутун коллективимиз учун байрам бўлди, — дейди Навоий номли театрнинг бош дирижери, СССР халқ артисти Д. Абдураҳмонова. — Москвалик талабчан томошабин билан учрашувлар ҳар биримизга ишда ёрдам бериши, янги мароқли постановкалар яратишга йўллаши, шубҳасиздир. Гастролларимиз пойтахтда театр мавсуми айни қизиган пайтда ўтаётганлиги, мамлакат маданий ҳаётининг айни марказида турганлигимиз ҳам ғоят муҳимдир. Бу нарса бизни ижодий жиҳатдан бойитади, фаолиятимизга янгича қарашга имконият беради.

Москва.

(ЎзТАГ махсус мухбири).

ЁЗУВЧИЛАР ТИНЧЛИК УЧУН ОВОЗ БЕРАДИЛАР

Совет ва чет эл адибларининг тинчликка, халқлар ўртасида дўстликка даъват этувчи асарлари 4 октябрь куни Союзлар уйининг Колонна залида бўлиб ўтган интернационал шеърият кечасида янградн. Осиё ва Африка мамлакатлари ёзувчилари уюшмаси VII конференциясининг қатнашчилари москваликлар ҳузурида сўзга чиқдилар.

Меҳмонларни Социалистик Меҳнат Қаҳрамони А. Софронов таништирди. У куни кеча Тошкентда тугаган ҳамда икки қитъанинг санъаткор зиёлилари тараққийпарвар кучларини тинчлик учун — мустамлакачиликка, империализмга, ирқчиликка ва агрессияга қарши биргаликда кураш негизида жипслаштиришга Африка-Осиё ёзувчилар ҳаракатининг янги босқичи бўлган учрашувнинг зўр халқаро аҳамиятини таъкидлади.

Кечада сўзга чиққан покистонлик шоир, «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Ленин мукофотининг лауреати Файз Аҳмад Файз, мисрлик адиб ва жамоат арбоби, «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Ленин мукофотининг лауреати Абдураҳмон ал-Ҳамисий, фаластинлик шоир Муин Бсису ва бошқалар барча тараққийпарвар кучларнинг бирлиги ва жипслигини мустаҳкамлаш зарурлиги ҳақида гапирдилар. АҚШнинг урушқоқлик йўли сабабли планета узра тинчликка хавф солинаётган ҳозирги пайтда шундай қилиш айниқса муҳимдир. Сўз санъаткорлари учун интернационализм ва бирдамлик байроғи остида бирлашишдан ҳам муҳимроқ вазифа йўқ, деб таъкидлашди кеча қатнашчилари.

Кеча охирида Москва ва Ўрта Осиё республикаларининг санъат усталари концерт қўйиб беришди.

(ТАСС мухбири).

Фарғона шаҳар 1-Маданият уйидаги гилам тўқиш тўгараги машғулотларига қизиқувчилар тобора кўпайиб бормоқда. Суратда: гилам тўқиш тўгараги қатнашчиси Н. Жапалова.

Ш. Алимов (ЎзТАГ) фотоси.

ТАБИАТ ВА ИНСОН

ХАНДОН ПИСТА ТАҚДИРИ

ЕЧИМИНИ КУТАЁТГАН МУАММО

Хандон писта ўзининг мазаси ва тўйимлилиги билан ёнғоқ, бодом, ерёнғоқдан устун туради. Республикамизда Боботоғ тизмаси ёнбағирларининг ўзидагина ўттиз минг гектардан зиёд майдонни пистазорлар эгаллаб ётибди. Аммо уларнинг тақдири кўпдан бери ўрмоншуносларни ташвишга солиб келмоқда. Негаки, табиатнинг бу ажойиб туҳфаси йилдан йилга камайиб бормоқда. Боботоғ ўрмон хўжалигидаги пистазорларни кўрикдан ўтказган махсус текшириш группаси у ерда аҳвол яхши эмаслигини, тоғ ёнбағирларидаги пистазорлар аста-секин қуриб, йўқолиб кетаётганини аниқлади. Саккиз йил бурун ўтказилган текширишда қайд қилинишича, ўрмон хўжалигида 40 та яхши чақиладиган йирик мағиз писта дарахти бўлган экан. Бу гал уларнинг атиги бештасигина топилди. Қолганлари кесилиб кетганга ўхшайди.

Шуни эслатиб ўтиш жоизки, Ўзбекистондаги ўрмонларда ўтин тайёрлаш тақиқланган. Фақат касалликка чалиниб қуриган дарахтларгина кесилади. Боботоғ ўрмон хўжалигида шу ҳисобдан йилига 300-350 кубометр миқдорида ўтин тайёрлаш плани белгиланган. Табиийки, бу ўрмонга унчалик зарар етказмайди. Лекин масаланинг бошқа томони бор. Ўрмон хўжалиги яйловлари зонасидаги уч юзга яқин шахсий хўжалик ёқилғига фақат ўтин ишлатишади. Ўтин эса пистазордан олинади. Овқат тайёрлашнинг ўзига бу ерда ўртача ҳисобда бир ярим минг кубометр ўтин ишлатилади. Уйларни иситиш учун кетадиган ўтин қанча?! Чўпонлар гулханида озмунча дов-дарахт кул бўлмайди. Хуллас, пистазор ўрмон шу тариқа камайиб бормоқда.

Маълумки, писта дарахти узоқ яшайди ва у юз-икки юз йилда етилади. Мутахассисларнинг фикрича, Боботоғ ўрмон хўжалигидаги дарахтларнинг ўртача ёши қирқ еттида. Тўғри, улар орасида аср кўрган дарахтлар ҳам учрайди, лекин жуда кам: аксарияти кесиб ташланган. Йирик писта дарахтларининг кесилиб кетиши натижасида аввало ўрмонзорларнинг табиий кўпайиши сусаяди. Чунки тупроққа дарахтларнинг пишиб етилган меваси жуда кам тушади. Иккинчидан, фақат ёши катта дарахтлардагина пайдо бўлувчи писта қатрони тайёрлаш камайиб кетади. Бу нарса лакбўёқ саноатида, айниқса, тасвирий санъатда қимматли хом ашё ҳисобланади. Ҳолбуки, яқин-яқинларгача бу ўрмон хўжалиги йилига икки юз килограммгача қатрон топширар эди.

Москвадан келган махсус экспедиция Боботоғ ўрмон хўжалигида минглаб гектар дарахтзорни қурт босганини аниқлади. Туркистон товусқўзи деб аталувчи офат қурт дарахтларни шип-шийдон қилмоқда. Ўрта Осиё ўрмон хўжалиги илмий-тадқиқот институти мутахассислари аниқлашича, ҳар бир дарахтда уч юз-тўрт юздан қурт бор.

— Мен товусқўзни писта дарахтида сира кўрмагандим, — дейди таниқли олим В. Е. Барсук. — Афтидан, тоғ ёнбағирларини босиб кетган бу очкўз қуртлар яшил писталарга ҳужум қилганга ўхшайди.

Боботоғдаги пистазорларнинг қуриб бориши сабабларидан бири, шубҳасиз, у ерларда мол боқилишидир. Шуни алоҳида таъкидлаш лозимки, ўрмон яйловларида ўт-ўлан сероб. 36—40 минг бош қўй боқилиши ўрмон яйловларига зарар етказмаслиги мумкин. Лекин пистазорларда бундан икки-уч баравар кўп қўй боқиляпти. Бунча қўйга, табиийки ўт етишмайди ва улар янги кўкариб чиққан писта ниҳолларига, дарахт шохларига ёпириладилар. Пистазорга кирсангиз бунинг гувоҳи бўласиз: қўй бўйи етадиган жойгача писта шохларини мужиб, кемириб кетган. Бундан ташқари қўйлар юраверганидан пистазорлардаги сўқмоқлар тошдай қотиб қолган. Бу эса ўсимликлар илдизининг аэрацияси бузилишига, унинг қуриши ва касалликларга чалинишига олиб келади.

Яқинда ўрмончилар пистазорларнинг ўз-ўзидан кўпайишини ва кўчатлар етиштирилишини яхшилаш мақсадида махсус участкалар ажратдилар. Бироқ, бу участкалар қўйлар подасидан муҳофаза қилинмаган. Бундай аҳвол учун ўрмончиларни айблаш қийин. Маълумки, маҳаллий органларнинг қарори билан ўрмон хўжалигининг яйловлари вақтинча фойдаланиш учун шу атрофдаги хўжаликларга берилган. Бироқ шу пайтгача ўрмондан вақтинча фойдаланувчилар хатти-ҳаракатида уйғунлик йўқ. Ҳолбуки, яйловларнинг озуқа бойликларини кўпайтиришдан манфаатдор бўлган бу ташкилотлар ёш ниҳолларни муҳофаза қилишда, ўрмонни қайта тиклаш ишларида ва пистазорларни парваришлашда фаол қатнашишлари зарур. Дарвоқе, бу фақат Боботоғ ўрмон хўжалигига эмас, балки республиканинг мол боқилаётган барча тоғ ва тоғолди ўрмон хўжаликларига ҳам тааллуқлидир.

Ўрмон хўжалиги пистазорларни кенгайтиришга ҳаракат қилмоқда. Сўнгги уч йилда 2100 гектар майдонда янги пистазорлар барпо этилди. Бироқ, мутахассисларнинг фикрича, фақат қирқ гектар майдондагиси яхши. Тўрт юз гектар майдондаги ниҳоллар қониқарли ҳолатда, яъни ундаги ҳар тўрт уруғдан биттаси кўкариб чиққан. Майдоннинг ярмида эса ҳеч нарса кўкармаган ёки моллар пайхон қилиб кетган. Яқинда ўрмон хўжалиги жонкуярлари ташаббуси билан етти минг гектар майдонда тажриба учун пистазор хўжалиги ташкил этилди. Шундан беш юз гектари тоғ тик ёнбағирларида терраса йўсинида тикланмоқда. Тажриба хўжалигида Боботоғнинг ноёб пистазор ўрмонларини тиклаш юзасидан илмий асосда катта иш олиб борилмоқда. Бироқ, бутун пистазор ўрмоннинг бешдан бир қисмини ташкил этувчи бу майдондан қўйчилик хўжаликлари фойдаланишига йўл қўйилмасагина муваффақиятга эришиш мумкин. Ҳеч бўлмаса, ёш ниҳоллар ўсиб, кучга тўлмагунича бу жойларга чорвани яқинлаштирмаслик керак.

Ҳозир Боботоғ ўрмон хўжалигида яқин ўн йиллар ичида ўрмонзорлар барпо этиш, қайта тиклаш ва ундан фойдаланиш лойиҳасини тузиш тугалланяпти. Унда пистанинг энг кўп ҳосил бериши ҳар ўн бир йилда бир марта содир бўлиши қайд қилинган. Шу боисдан дастлабки беш йилликда йилига 260 тоннадан, иккинчи ярмида эса 60 тоннадан хандон писта тайёрлаш кўзда тутилади. Республика Ўрмон хўжалиги министрлиги, Сурхондарё области ва Боботоғ ўрмон хўжалиги жойлашган Сариосиё районининг тегишли ташкилотлари табиат ва инсон учун зарур бўлган бу ноёб «пистазор орол»ни асраб қолиш мақсадида ҳозирданоқ зарур тадбирларни белгилашлари керак.

Ю. ЮДИН,
СССР Журналистлар союзининг аъзоси.

РАНГ-БАРАНГ ОЛАМ

АЖОЙИБ МАККАЖЎХОРИ

Грознийлик ҳаваскор селекциячи Ҳожиумар Костоев сўтасидаги донлари ранг-баранг — кўк, қизил, яшил бўлган маккажўхори яратди. Янги нав серҳосил — битта пояда тўққизтагача сўтани кўриш мумкин.

Ҳожиумар Костоев яратган дурагай навини «Олимпиада» деб атади.

— Навнинг яратилиши Москвада ўтган Олимпиада билан чамбарчас боғланган, дейди селекциячи. — Мексикалик ошнам ўша ерда менга бир неча тим қора жўхори донини ҳадя этган эди. Мен уларни одатдаги маккажўхоримиз ёнига экдим. Янги нав митти — бармоқдай-бармоқдай келадиган сўталар ҳосил қилди. Лекин қўшни туплардаги баъзи донлар «қорамтир» бўлиб чиқди. Бу нарса тасодифий чангланиш натижаси бўлса керак. Бир йил ўтгач сунъий чанглаш ўтказиш билан 40 тага яқин дон олдим. Ана шулардан ранг-баранг донли сўталар ўсди.

Серҳосил ва ранг-баранг сўталар мутахассисларни қизиқтириб қолди. (ТАСС).

ПАЛЕОЛИТ ДАВРИГА МАНСУБ ВЕНЕРА

Ленинградлик археологлар Воронеж яқинидаги Костенки қишлоғида олиб борган қазишмалар чоғида мамонт суягидан ибтидоий ҳайкалтарош ясаган бежирим аёл ҳайкалчасини топдилар. Аниқ ишланган сиймода қадимги соҳибжамолнинг ёшлиги ва тароватн барқ уриб турарди. Олимлар ҳайкалча ясалган вақтни аниқладилар; у бундан 23 минг йил аввал ишланган бўлиб, уни палеолит даврига мансуб Венера, деб аташди.

Бу ерда таниқли рус тадқиқотчиси И. Поляков бошлаган археологик қазишмалар олиб борилаётганига ярим асрдан ошди. Шу вақт ичида қадимги тош даври одамларининг 60 га яқин масканлари ўрганиб чиқилди, кўпдан-кўп рўзғор ашёлари, тош қуроллар, безаклар топилди. Ўн олтита тош ҳайкал айниқса қойил қолдирди. Катта тарихий ва бадиий қимматга эга бўлган бу ҳайкаллар ҳозир Ленинграддаги антропология ва этнография музейида сақланмоқда. Шу ҳайкалларнинг ҳар бирида иккитадан, учтадан, бештадан ҳар хил одам тасвири бор. (ТАСС).

Редактор
М. ҚОРИЕВ.

СПОРТ

ШАХМАТ:

МУСОБАҚАЛАР ЎТКАЗИЛАДИ

Халқаро шахмат федерацияси (ФИДЕ)нинг 54-конгрессида халқаро шахмат федерациясининг президенти Ф. Кампоманес совет гроссмейстерлари Г. Каспаров ва В. Смислов мағлубиятга учрадилар, деб чиқарилган «қарор» бекор қилинганлигини эълон қилди. Совет шахматчилари жаҳон чемпиони номини олиш учун курашаётган даъвогарлар баҳсида иштирок этишади. Каспаров — Корчной, Рибли — Смислов ўртасидаги мусобақаларни тайёрлашга дарҳол киришиш ва бу мусобақаларни шу йилиёқ ўтказишга қарор қилинди.

ФУТБОЛ:

«НЕФТЯНИК» ЗОНА ҒОЛИБИ

Иккинчи лиганинг еттинчи зонасида қатнашаётган командалар ўртасида мамлакат футбол чемпионати якунланишига уч тур қолганда зона ғолиби аниқланди. Фарғонанинг «Нефтяник» командаси футболчилари биринчи лигага чиқиш учун курашни давом эттириш ҳуқуқини қўлга киритишди. Улар Ленинободда маҳаллий «Хўжанд» командаси билан бўлган учрашувда дуранггa (1:1) эришдилар ва очколарини 65 тага етказдилар. Иккинчи ўринни эгаллаб турган Фрунзенинг «Олға» командасида эса 58 очко бор. «Нефтяник» қолган ўйинлар натижасидан қатъи назар зона ғолиби сифатида кейинги учрашувларда иштирок этади.

РЕКЛАМА ✵ ЭЪЛОНЛАР

ПАХТА ЙИҒИМ-ТЕРИМИДА ҚАТНАШИБ, ШУ ЕРДА ВАҚТИНЧА ЯШАЁТГАНЛАРГА ЁНҒИНДАН САҚЛАНИШ ҚОИДАЛАРИГА РИОЯ ҚИЛИШЛАРИ ҲАҚИДА

ЭСЛАТМА

ҲУРМАТЛИ ЎРТОҚЛАР!

Сизлардан қуйидаги ёнғиндан сақланиш қоидаларига риоя қилишингизни сўраймиз:

ДАМ ОЛИШ ХОНАЛАРИДА ТАЪҚИҚЛАНАДИ:

— вақтинча ва бузуқ электр симларидан фойдаланиш;
— электр чироқларни қоғоз ва газмоллар билан беркитиш;
— электр симларига кийим-кечак ва бошқа буюмларни илиб қўйиш;
— чекиш;
— тез эрийдиган ва ёнилғи суюқликларини сақлаш;
— электр иситгич асбобларидан овқат тайёрлаш ва уйни иситиш мақсадларида фойдаланиш;
— хонани шам, гугурт билан ёритиш;
— ишлаётган радио ва телевизорларни қаровсиз қолдириш;
— печларни ёқишда тез эрийдиган ва ёнилғи суюқликларидан фойдаланиш;
— печга бир метр яқинликда кровать қўйиш, кийим-кечакни қуритиш ва ёнилғи материалларини сақлаш;
— иситилган печларни назоратсиз қолдириш;

ЁНҒИН ЧИҚҚАН ТАҚДИРДА ҚУЙИДАГИЛАРГА ЭЪТИБОР БЕРИШ ЗАРУР:

— зудлик билан ёнғиндан ҳимоя қилиш идорасини телефон ёки бошқа воситалар орқали хабардор қилиш ва айни пайтда шу яқин атрофда яшовчиларни тўплаш;
— ёнғинни ўчириш учун мавжуд имкониятларни ишга солиш чораларини кўриш лозим.

ЁНҒИННИ ЎЧИРИШ ВОСИТАЛАРИ:

— 200 литр ҳажмли бочкаларни сувга тўлатиб, уйга яқин жойга келтириб қўйиш;
— яқин атрофда яшовчиларни ёнғиндан хабардор қилиш мақсадида бир парча труба ёки металл рельсларни осиб қўйиш керак.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ИЧКИ ИШЛАР МИНИСТРЛИГИНИНГ ЁНҒИНДАН МУҲОФАЗА ҚИЛИШ БОШҚАРМАСИ.
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКА ЁНҒИНДАН МУҲОФАЗА ҚИЛИШ КЎНГИЛЛИ ЖАМИЯТИ.

МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ МЕДИЦИНА ИНСТИТУТИ

1983—84-ўқув йили учун

КУНДУЗГИ ТАЙЁРЛОВ БЎЛИМИГА

ТИНГЛОВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Тугалланган ўрта маълумотли илғор ишчилар, колхозчилар, СССР Қуролли Кучлари сафларидан запасга бўшатилган илғор кишилар саноат корхоналари, қурилишлар, транспорт ва алоқа ташкилотлари, колхозлар, совхозлар ва ҳарбий қисмларнинг қўмондонликлари йўлланмаси бўйича қабул қилинадилар.

Кундузги умумий ўрта таълим мактабларини битирганлар мактабни битиргандан кейин камида бир йил иш стажига эга бўлганлари ҳолда имконият бўлган тақдирда қабул қилинадилар. Кичик медицина ходимлари (беморларга қараб турган кичик медицина ҳамширалари ва санитаркалар) даволаш ва санитария-профилактика, аптека муассасалари, суд-медицина экспертизаси йўлланмаси бўйича, агарда уларда камида икки йил иш стажи, шундан кейинги бир йили узлуксиз бўлса қабул қилинадилар.

Тайёрлов бўлимига йўлланганлар қуйидаги ҳужжатларни тақдим этишлари лозим: ректор номига ёзилган ариза, кундузги тайёрлов бўлимига йўлланма, ўрта маълумоти тўғрисида ҳужжат, характеристика, медицина справкаси (286-форма), 6 та фотосурат (3х4 см.), меҳнат дафтарчаси ва унинг нусхаси (корхона раҳбарлари томонидан тасдиқланган).

Ҳарбий билет ва қайд этилганлик гувоҳномаси шахсан кўрсатилади.

АРИЗАЛАР 10 НОЯБРГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ. МАШҒУЛОТЛАР 1 ДЕКАБРДАН БОШЛАНАДИ.

Кундузги тайёрлов бўлимига қабул қилиш суҳбат натижаларига кўра амалга оширилади.
Кундузги тайёрлов бўлимида ўқиш муддати — 8 ой. Тингловчилар ётоқхона билан таъминланадилар.

КУНДУЗГИ ТАЙЁРЛОВ БЎЛИМИДА ЎҚИЙДИГАНЛАРГА СТИПЕНДИЯ ТЎЛАНАДИ.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, медиклар шаҳарчаси, 10-ётоқхона (10, 28-автобуслар, 15-трамвайнинг охирги бекати).

Театр

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 6/X да **Нодирабегим**, 7/X да **Келинлар қўзғолони** (12.00), **Олтин девор**, 8/X да **Қиёмат қарз**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 6/X да **Хотинимнинг эри**, 7/X да **Кулги кечаси**, 8/X да **Гулсара**.

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **«Аёл — йиртқичлар даврасида» аттракциони иштирокида Москва цирки артистларининг гастроллари** (6/X да соат 19.30 да, 7/X да соат 16.00 ва 19.30 да; 8/X да 16.00 ва 19.30 да).

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлигининг қишлоқ хўжалик таълими Бош бошқармаси ва республика ўқув-методика кабинети коллективлари Тошкент пахтачилик техникуми директори О. О. Ортиқовга рафиқаси

Муборак ОРТИҚОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ қурилиши министрлиги коллективи Ўзбекистон ССР Госстройи раисининг ўринбосари Х. М. Носировга укаси

Азиз Муҳиддинович НОСИРОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Телевидение

6 ОКТЯБРЬ, ПАЙШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Горнчилар, қаердасиз! 10.25 — Чаманзор гуллари. Бадиий фильм. 11.50 — Ҳужжатли фильмлар. 12.20 — Халқ ижоди. 13.05 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.20 — Ерда, самода ва денгизда. 16.55 — Концерт. 17.25 — Москва ва москваликлар. 17.55 — Илмий оммабоп фильм. 18.15 — Шахмат мактаби. 18.45 — Миллионлар ленинча университети. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Республика эълон қилинганлигининг 34 йиллигига бағишланган Германия Демократик Республикаси телевидениесининг программаси. 21.30 — Время. 22.05 — Олдинда — океан. Бадиий фильм. 1-серия. 23.15 — Кўргазмадан манзаралар. 23.45 — Дунё воқеалари.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.35 — Генетик инженерлик. 10.05 ва 14.20 — Испан тили. 10.35 — Паустовскийни такрор ўқиб. 11.30 — Қадимий Греция санъати. 12.00 — Сиз яратган боғ. 12.30 — Ёзувчилар Ленин ҳақида. 13.00 — Биз колхозда қоламиз. 13.30 — Тарих саҳифалари. 14.00 — Табиат сири. 14.50 — Министр бўлмоқчиман. Бадиий фильм. 16.20 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Илмий-оммабоп фильм. 19.00 — Онамларнинг мактаби. 19.30 — Қишлоқ янгиликлари. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 20.45 — Сиз бунга қодирсиз. 21.30 — Время. 22.05 — Ҳужжатли экран.

ТОШКЕНТ-I. 11.30 — Мишка — сеҳргар. Бадиий фильм. 12.00 — Ҳужжатли фильм. 13.00 — Касблар ҳақида ҳикоялар. 18.05 — Фильм-концерт. 18.20 — Сўз кетидан сўз келар. 18.40 — Меҳнат ҳуқуқи. 19.00 — Ишга тушириладиган объектлар — ўз муддатида. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Мультфильм. 20.00 — Дунё воқеалари. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Яқин ва Ўрта Шарқ халқлари музика маданияти анъаналари ва замонавийлик. 21.30 — Время. 22.05 — Хирмонингизга барака. 22.25 — Баҳс. 23.30 — Янгиликлар.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 16.25— Москва-II.
18.15 — Телефильм. 18.30 — Буюк ҳайвон ўргатувчи. Бадиий фильм. 19.45 — Реклама. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Жаноб олийларининг адьютанти. Бадиий фильм. 4-серия. 21.30 — Москва-II.

7 ОКТЯБРЬ, ЖУМА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Ҳужжатли фильмлар. 10.40 — Ўсмирлар ижоди. 11.10—Ҳужжатли фильм. 12.00 — Сумбул сочли гўзал Варвара. Бадиий фильм. 13.35 — Экран дўстларни чорлайди. 14.20 — В. Маяковский. Жуда соз. 15.20 — Бугун — СССР Конституцияси куни. 15.50 — Концерт. 16.20 — Дунё воқеалари. 16.35 — Мультфильмлар. 16.45 — Концерт. 17.30 — М. Шолохов. Очилган қўриқ. 18.05 — Цирк майдонида. 19.05 — Комиссар ҳақида баллада. 20.15 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Олдинда — океан. Бадиий фильм. 2-серия. 23.20 — Илмий-оммабоп фильм. 23.40 — Янгиликлар.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — Концерт. 9.50 — Мультфильм. 10.40 — Ҳужжатли фильмлар. 11.10 — Болаларга ҳайвонлар ҳақида. 11.40 — Концерт. 12.15 — Ёшлар адреслари. 14.10 — Бенно билан содир бўлган воқеа. Бадиий фильм. 1- ва 2-сериялар. 16.15 — Ҳужжатли фильм. 16.30 — Олтин камон. Бадиий фильм. 17.35 — Киноконцерт. 18.20 — Қозон сочиги. Телеспектакль. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 20.45 — Биатлон бўйича Бутуниттифоқ кузги мусобақалар. 21.30 — Время. 22.05 — Биргалашиб куйлайлик, дўстлар.

ТОШКЕНТ-I. 10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Шарқда машъал шаҳар. 10.40 — Совет Иттифоқи элчиси. Бадиий фильм. 12.10 — Бугун — СССР Конституцияси куни. 12.40 — Ягона оилада. 18.05 — Бахтимизни куйлаймиз. 18.45 — Кинопублицист экрани. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Ленин берган саодат. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Осиё ва Африка ёзувчилари VII конференциясининг тантанали очилишига бағишланган концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Осиё ва Африка ёзувчилари VII конференциясининг тантанали очилишига бағишланган концерт. (давоми). Кўрсатув тугагач — Янгиликлар.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 16.30 — Москва-II. 18.15 — Ҳужжатли фильм. 18.25 — Фильм-концерт. 19.25 — Пойтахт области далаларида. 19.55 — Янгиликлар. 20.15 — Жаноб олийларининг адьютанти. Бадиий фильм. 5-серия. 21.30 — Москва-II.

Радио

6 ОКТЯБРЬ, ПАЙШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Классик куйлардан концерт. 9.30 — Халқ талантлари ижро этади. 12.10 — Ишчинома. 13.00 — Малышы. 14.00 — Табаррук замин. 15.00 — Олис масофаларда ва мураккаб шароитларда хизмат қилаётган гидрометеостанциялар ходимлари учун эшиттириш. 18.15 — Халқаро аҳвол кундалиги. 19.25 — Юность Узбекистана. 20.50 — СССР Конституциясининг халқаро аҳамияти. 21.00 — Ўзбекистон ёзувчиларининг янги асарлари. 21.20 — Қишлоқ меҳнаткашлари учун концерт. 22.30 — Қалб тароналари.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент-П. Ленин кўчаси, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР
Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 33-21-43, 32-53-16. 32-53-20, 33-11-49, 32-54-13.